

Møte onsdag den 16. februar 2011 kl. 10

President: Øyvind Korsberg

Dagsorden (nr. 53):

1. Muntlig spørretime
2. Ordinær spørretime
3. Referat

Presidenten: Representanten Dagfinn Høybråten, som har vært permittert, har igjen tatt sete.

Fra Høyres stortingsgruppe foreligger søknad om velferdspolis for representanten Elisabeth Røbekk Nørve fra og med 16. februar og inntil videre.

Etter forslag fra presidenten ble enstemmig besluttet:

1. Søknaden behandles straks og innvilges.
2. Vararepresentanten for Møre og Romsdal fylke, Torgeir Dahl, innkalles for å møte i permisjonstiden.

Presidenten: Torgeir Dahl er til stede og vil ta sete.

Representanten Hans Olav Syversen vil framsette et representantforslag.

Hans Olav Syversen (KrF) [10:02:14]: På vegne av representantene Dagrun Eriksen, Rigmor Andersen Eide, Geir Jørgen Bekkevold, Kjell Ingolf Ropstad og meg selv har jeg gleden av å fremme et representantforslag om å iverksette en handlingsplan mot jødehat i Norge.

Presidenten: Representanten Peter N. Myhre vil framsette et representantforslag.

Peter N. Myhre (FrP) [10:02:40]: På vegne av representantene Harald T. Nesvik, Ivar Kristiansen, Svein Flåtten og meg selv har jeg gleden av å overlevere representantforslag om snarlig deployering av norsk militært bidrag til Adenbukta.

Presidenten: Forslagene vil bli behandlet på reglementsmessig måte.

Sak nr. 1 [10:03:19]

Muntlig spørretime

Presidenten: Stortinget mottok mandag meddelelse fra Statsministerens kontor om at statsminister Jens Stoltenberg vil møte til muntlig spørretime.

Statsministeren er til stede, og vi er klare til å starte den muntlige spørretimen.

De representanter som i tillegg til de forhåndspåmeldte ønsker å stille hovedspørsmål, bes om å reise seg.

Da starter vi med første hovedspørsmål, fra representanten Siv Jensen.

Siv Jensen (FrP) [10:03:57]: For nøyaktig tre måneder sto vi i spontanspørretimen og diskuterte eldreomsorg. Det var rett etter at regjeringen hadde lansert den såkalte eldremilliarden. Statsministeren slo da fast, i denne sal, at denne ekstramilliarden ville føre til en kraftig utbygging av eldreomsorgen. Det var faktisk også slik at Arbeiderpartiets talsperson, Tore Hagebakken, sa at han var sikker på at kommunepolitikerne ville prioritere de eldre med disse midlene. Sannheten har TV 2 brukt tid på å avsløre de siste dagene. Den er jo at Arbeiderpartiets egne kommunepolitikere ikke prioriterer dette. Faktisk under halvparten har prioritert eldreomsorgen, mens andre har prioritert helt andre formål.

Men i den samme debatten og ordvekslingen med meg sa statsministeren:

«Vi styrer nå eldreomsorgen omtrent på samme måte som vi styrer skolen.»

Men det er jo ikke sant. For når barna våre når skolepliktig alder og møter opp på skolen, får de skoleplass. Det er ikke slik at vi får tåredryppende oppslag i mediene om foreldre og barn som tropper opp på skolen og ikke får skoleplass, men får beskjed om at de må komme tilbake neste år – gudskjelov. Men det er fortsatt virkeligheten for landets eldre. Virkeligheten for landets eldre er at de er prisgitt om de bor i en kommune som har bygd ut eldreomsorgen, eller om de bor i en kommune som ikke har gjort det. Det uverdige spillet må nå opphøre. Derfor er min utfordring til statsministeren: Når skal han og hans regjering sørge for at alle de som har behov for verdig pleie og omsorg rundt omkring i dette landet, får behandling den dagen behovet inntreffer?

Statsminister Jens Stoltenberg [10:06:09]: Jeg er glad for at representanten Siv Jensen tar opp eldreomsorgen, for en av våre aller største oppgaver og utfordringer i årene framover er å bygge ut pleie- og omsorgstilbudet, slik at alle som trenger det, får den pleie og omsorg de har behov for. Nettopp fordi det er mangler innen pleie- og omsorgssektoren, også innen eldreomsorgen, har regjeringen lagt fram en omfattende opptrappingsplan basert på et bredt eldreforlik her i Stortinget, som handler om at vi skal bygge ut pleie- og omsorgstilbudet i kommunene fram til 2015. Vi er godt i gang med de planene.

Vi har gjort flere forskjellige ting. Det ene vi har gjort, er å øke kommunenes frie inntekter. Det er riktig at det kom en milliard kr ekstra rett før jul, men det er i tillegg til de 46 milliardene de allerede har fått. Så kommunene har fått en betydelig økning i både frie og øremerkede midler de senere årene. Det har ført til en økning, utbygging av tilbudet. Men vi er ikke i mål. Derfor vil vi fortsette opptrappingen både i år, neste år og framover mot 2015.

Vi har altså økt de frie midlene betydelig – de kan brukes på pleie og omsorg, men selvsagt også på andre ting – og i tillegg har vi økt de øremerkede tilskuddene, senest ved at vi økte disse tilskuddene til utbygging av sykehjem og omsorgsboliger med 40 pst., med virkning fra 1. januar i år. Så har vi satset mer på kompetanse og innhold, og vi har varslet et lovforslag der man skal hjemle verdighetsgarantien, som sier at alle har krav på en nød-

vendig og verdig omsorg. Og de som ikke får det, kan klage.

Det er én forskjell på skole og eldreomsorg, og det er at alle barn skal i skole, men det er ikke slik at alle eldre skal på sykehjem – de skal på sykehjem de som trenger det.

Siv Jensen (FrP) [10:08:16]: Problemet er bare at de som trenger det, ikke får det tilbudet når situasjonen oppstår. Jeg viste også til – for tre måneder siden – et oppslag i Verdens Gang tilsvarende det som jeg nå tar opp, nemlig at den eldremilliarden som da ble bevilget, endte opp med å gå til kjøp av datautstyr og andre ting, i stedet for til eldreomsorg.

Den situasjonen hadde vi altså for 20 år siden, den situasjonen har vi fortsatt. Og det skyldes jo at vi fra Stortingets og regjeringens side nærmest later som om vi har ansvaret for eldreomsorgen, men når problemene blir synlige, da skylder vi på kommunene. Vi må bestemme oss: Skal ansvaret for eldreomsorgen ligge i kommunene, eller skal ansvaret for eldreomsorgen ligge hos storting og regjering? Det mener jeg landets eldre har krav på å få en avklaring på, for de opplever jo at denne saken står øverst på dagsordenen ved hvert eneste valg.

Så er mitt spørsmål til statsministeren: Er han fornøyd med at hans egne kommunepolitikere ikke prioriterer utbygging av eldreomsorgen?

Statsminister Jens Stoltenberg [10:09:21]: Det overordnede ansvaret for norsk eldreomsorg – som for norsk skole, som for andre kommunale tjenester – ligger jo i Stortinget, for det er Stortinget som vedtar lovene, og det er Stortinget som vedtar bevilgningene. Men det betyr ikke at vi ikke skal ha et samarbeid og en arbeidsdeling mellom stat og kommuner. Arbeidsdelingen er at vi vedtar lovene, kommunene får penger, og så bygger de ut – enten det er skole eller eldreomsorg – i henhold til de lover og regler vi har vedtatt.

Innen eldreomsorgen er det altså en kraftig økning – mange tusen nye årsverk. Vi er ikke i mål, men vi er godt i gang. Det andre er at vi forbedrer lovverket, slik at de som ikke får den nødvendige omsorg, kan klage og få det. Slik er det også innenfor mange andre områder, nemlig at Stortinget vedtar lovene, klageadgangen, og får man ikke det tilbudet man skal ha, kan man klage. Vi er altså svært godt i gang, og det er jo nettopp fordi vi ikke er fornøyd at vi har lagt fram omfattende opptrappingsplaner og følger opp dem.

Og det er ikke én milliard – det er nesten 50 mrd. kr mer til kommunene i frie og øremerkede inntekter.

Presidenten: Det blir tre oppfølgingsspørsmål – først Per Arne Olsen.

Per Arne Olsen (FrP) [10:10:38]: Jeg må få lov til å forfølge denne saken, for jeg synes ikke vi fikk et særlig godt svar.

Hver høst er det heldigvis slik at vi opplever at alle håpefulle 6-åring får skoleplass, selv om det ikke er skole-

plikt i Norge. Det er altså ingen av dem som får beskjed om at det er dårlig kommuneøkonomi, så kom tilbake neste år. Det er ingen som får beskjed om at du får ikke skoleplass, men du kan få hjemmebesøk et par timer i uken. Samtidig ser vi dessverre avisoppslag etter avisoppslag om pleietrengende, syke eldre – 80 og 90 år gamle – som får avslag på noe de helt opplagt burde hatt. Jeg synes at dette er uverdige, og jeg kan ikke med min beste vilje forstå hvorfor det skal være slik.

Så jeg har lyst til å spørre statsministeren om han kan gi meg én eneste god grunn for hvorfor syke, pleietrengende eldre ikke skal ha samme rettighet til en sykehjemsplass som enhver 6-åring har til en skoleplass?

Statsminister Jens Stoltenberg [10:11:39]: Syke, pleietrengende eldre har lovfestet rett til pleie, og vi forbedrer og forsterker klageadgangen og lovverket rundt dette. Det er ikke slik at man i Norge skal gå rundt og ha behov for nødvendig helsehjelp uten å få det. Hvis man ikke får det, så skal man og bør man klage. Det er slått fast i dagens lovverk, og vi forbedrer og forsterker dette lovverket.

Men det er altså, som jeg prøver å si, en forskjell her: Alle 6-åring skal i skole, men alle eldre skal ikke på sykehjem. Heldigvis er det slik at de fleste eldre er friske, oppegående mennesker som ikke trenger pleie og omsorg, og hva man har behov for, varierer veldig. For noen holder det kanskje med et par timer hjemmehjelp i uken, for andre er det best å få noe hjemmesykepleie, andre kanskje omsorgsbolig, noen må på sykehjem. Den variasjonen, hva de har behov for – her skal det være faglige vurderinger. Så har vi altså lovfestet rett til nødvendige helsetjenester i Norge, og det gjelder selvsagt også eldre.

Presidenten: Bent Høie – til oppfølgingsspørsmål.

Bent Høie (H) [10:12:51]: Når en kjenner bakgrunnen for denne milliard og hvordan den blir brukt, så burde en kanskje vært ærlig og kalt den for TV 2-milliarden i stedet for eldremilliarden.

Når statsministeren blir konfrontert med disse spørsmålene, så svarer han hele veien – både på TV 2 og her i spørretimen – at de som er misfornøyd, kan klage. Hva er da bakgrunnen for at regjeringen nå har lagt fram et utkast til ny kommunal helse- og omsorgslov, der en faktisk avskjærer klageorganets mulighet til å gjøre vedtak? Det betyr i realiteten at en har rett til å klage, men at et overordnet organ faktisk ikke får mulighet til å gjøre vedtak om et annet tilbud hvis en er misfornøyd med det tilbudet som kommunen gir, eller hvis en mener at det tilbudet som kommunen gir, ikke er forsvarlig.

Statsminister Jens Stoltenberg [10:13:49]: For det første er det slik at alle milliarder hjelper, og en milliard ekstra før jul hjalp kommunene til å styrke pleie- og omsorgstilbudet, men også f.eks. til å unngå underskudd, slik at de går inn i 2011 med en bedre finansiell situasjon og dermed større mulighet til bl.a. å bygge ut pleie og omsorg. Men jeg gjentar: Vi har økt både de øremerkede midlene

til pleie og omsorg og de frie midlene, og begge deler er viktig.

For det andre er det slik at vi har sendt på høring et forslag bygget på en offentlig utredning, der vi slår sammen to ulike klageadganger. I dag er det et uryddig system; vi ønsker én samlet klageadgang. Regjeringen har ennå ikke bestemt nøyaktig hvordan det skal se ut, bortsett fra at vi kommer til å sørge for at det blir ett klagesystem. I dag er det to forskjellige systemer – ett i kommunehelsetjenesteloven og ett i sosialtjenesteloven. De bygger på ulike prinsipper, så spørsmålet er om vi forener de to lovene. Det kommer vi tilbake til når vi kommer med lovforslag, men god klageadgang skal det være.

Presidenten: Laila Dāvøy – til siste oppfølgingsspørsmål.

Laila Dāvøy (KrF) [10:14:53]: Verdighetsgarantien som skal hjemles i den nye loven, som statsministeren nettopp nevnte, krever ganske stor innsats fra kommunene. På mine mange reiser til kommuner det siste året har det vist seg at noe av grunnen til at kommunene ikke bruker hele eldremilliarden på eldre, er den store usikkerheten som er knyttet til om dette beløpet var et engangsbeløp, eller om det vil bli videreført.

Mitt spørsmål til statsministeren er om denne milliarder vil bli videreført, slik at kommunene i så måte kan sette i gang tiltak som varer over tid.

Statsminister Jens Stoltenberg [10:15:40]: De pengene man fikk i 2010, fikk man i 2010, så det er i og for seg et engangsbeløp. Jeg opplevde stor glede hos alle som fikk del i den milliarder, pluss at vi tilbakebetalte da vi økte de øremerkede tilskuddene til dem som hadde bygd ut tidligere, så der kom det 7–8 mill. kr i tillegg. Men det blir jo videreført i den forstand at nivået på de kommunale inntektene ble økt noe i 2010, men de øker ytterligere i 2011, slik at det er en videreføring ved at vi legger enda flere milliarder inn i 2011. Jeg kan lekke fra budsjettet for 2012; det kommer enda flere milliarder oppå der igjen i 2012. Flere milliarder kommer til pleie og omsorg og til kommunene, mye mer enn da Høyre og Kristelig Folkeparti satt i regjering. Da var det veldig stramme forhold i norske kommuner – det var totalt over fire år 8 000 flere årsverk. De fire første årene vi satt, var det 40 000 flere årsverk i norske kommuner, mange i pleie- og omsorgssektoren.

Så ønsker man kommunal eldreomsorg, bør man sørge for at denne regjeringen fortsetter.

Presidenten: Vi går videre til neste hovedspørsmål.

Erna Solberg (H) [10:17:06]: Det har pågått en diskusjon de siste 14 dagene om hvem som låner klær av hvem i den norske politiske debatten. Jeg skal ikke gå inn i den diskusjonen, men det er ett punkt hvor Høyre og Arbeiderpartiet i veldig mange år har hatt tilnærmet felles garderobe. Det er å prioritere at vi fortsatt skal utvikle vår olje- og gasssektor, sørge for at grunnlaget for finansiering

av velferden, som olje og gass har vært hele tiden, skal fortsette. Vi har av og til diskutert organisasjonsmodeller, men vi har vært enige om formålet.

Regjeringen, og Arbeiderpartiet, står overfor et viktig veiskille her. Når man skal ta stilling til spørsmålet om man skal ha konsekvensutredning eller ikke i Lofoten og Vesterålen, vil et signal om ikke å gjennomføre konsekvensutredning være et signal om at Arbeiderpartiet har flyttet seg i forhold til betydningen av olje- og gassvirksomheten, og at de kompromisser vekket det et bredt og stort flertall i det norske samfunnet ønsker, nemlig å få dette konsekvensutredet.

Det er nemlig slik at fylkestingene i Nordland, Troms og Finnmark har vedtatt ja til konsekvensutredning, regionrådene i Sør-Troms, Lofoten, Salten og Vesterålen har vedtatt ja til konsekvensutredning, 11 av 12 kommuner i Lofoten og Vesterålen har vedtatt ja til konsekvensutredning, bystyrene i Tromsø, Bodø og Harstad har vedtatt ja til konsekvensutredning, og NHO, LO, og Fellesforbundet både lokalt og sentralt har vedtatt ja til konsekvensutredning. Også mange som ikke er sikre på om de til slutt er for oljeutvinning i området, mener at det er viktig å få til denne konsekvensutredningen, og 80 pst. av dette Stortinget – hvis Arbeiderpartiet står for det de før har stått for – er for en konsekvensutredning.

Da er min utfordring til statsministeren: Har han tenkt å lytte til dette demokratiet og sørge for å få gjennomført konsekvensutredning for Lofoten og Vesterålen?

Statsminister Jens Stoltenberg [10:19:18]: Også dette spørsmålet er jeg glad for å få, for olje- og gassnæringen er en veldig viktig næring for Norge. Den har bidratt til verdiskaping, bidratt til inntekter som vi alle har hatt glede av. Men noe av nøkkelen til suksessen til norsk olje- og gassvirksomhet er at vi har gått gradvis fram, forsiktig fram og kunnskapsbasert fram. Det gjorde vi da vi gikk nord for 62. breddegrad, da vi gikk inn i Norskehavet, og da vi gikk inn i de ulike delene av Barentshavet. Den gradvise, forsiktige tilnærmingen bør vi fortsatt ha, basert på kunnskap. Denne regjeringen har videreført den politikken ved at vi har tildelt store, nye letearealer i flere konsesjonsrunder i Barentshavet, i Norskehavet og i Nordsjøen. I tillegg har vi åpnet opp for muligheten for å gå videre i helt nye områder ved at vi nå skal sette i gang konsekvensutredninger av området rundt Jan Mayen, og vi har fått en delelinje med Russland, som åpner for også å ta opp spørsmålet om eventuell mulig gass- og oljeleting der. 60 pst. av norske ressurser er ikke utvunnet, så det er store ressurser også andre steder enn utenfor Lofoten som kan utvinnes, og vi er godt i gang. Vi har rekordhøyt investeringsnivå på norsk sokkel, slik at det bildet at det på en måte er stans i denne virksomheten, er feil. Vi investerer mer i olje og gass under denne regjeringen enn under den forrige, og vi har gitt omfattende og et stort antall lete- og utvinningstillatelser under denne regjeringen.

Når det så gjelder Nordland VI og VII og Troms II, er jo det paradoksale at det vi nå gjør, er det den forrige regjeringen bestemte, nemlig at vi skulle ta stilling til dette området i forbindelse med en forvaltningsplan. Deler av

Nordland VI var åpnet, Bondevik II-regjeringen valgte å stenge det og sa at dette skulle man ta stilling til i forbindelse med en forvaltningsplan. Da har jeg tenkt å gjøre som Bondevik II-regjeringen faktisk sørget for: Vi har en forvaltningsplan for disse områdene, og så bestemmer vi om vi går videre med konsekvensutredning. Hvis det hadde hastet så veldig, kunne man jo gjort det allerede i 2001, men da stengte man disse områdene.

Erna Solberg (H) [10:21:26]: Statsministeren snakker mye og fort om mange andre ting enn å svare på spørsmålene når det er ubehagelige spørsmål. Det har vi merket oss over lang tid i disse spørretime.

Mitt spørsmål er igjen: Har statsministeren hørt det sterke kravet som eksisterer i det norske samfunnet om å få gjennomført konsekvensutredningen? Hvis man skal fortsette en politikk med gradvis forsiktig og kunnskapsbasert utredning før man åpner for et område, er tidspunktet nå inne for å ta dette gradvise steget det er å gjennomføre en konsekvensutredning, som jeg leser i avisen at store deler av Arbeiderpartiet ønsker seg, som Fremskrittspartiet og Høyre står klar til å si ja til i denne salen, og som det er stor etterspørsel etter lokalt. Alle andre vedtak enn ja til konsekvensutredning nå, som er forsinket i forhold til Soria Moria-erklæringen – altså regjeringens egen plan – kan ikke oppfattes som noe annet enn en utsettelse av hensyn til et mindretall i regjeringen, altså at flertallet ønsker i dette samfunnet nå overprøves av et mindretall.

Statsminister Jens Stoltenberg [10:22:37]: Ja, jeg har hørt at veldig mange ønsker en konsekvensutredning. Jeg har også sett at det er andre som har andre meninger. Og så er vi gode til å finne gode løsninger i dette landet.

Så prøvde jeg også å få fram at selv om disse områdene selvsagt er viktige, er det også store områder med et betydelig potensial for lete- og utvinningsvirksomhet andre steder på norsk sokkel. Vi er godt i gang med et rekordhøyt investeringsnivå på norsk sokkel under denne regjeringen, og det er ikke slik at dette er det eneste interessante området. Det er også andre områder – Jan Mayen og andre områder – vi er i gang med. Mitt lille polemiske poeng var at dette var områder som dels var åpnet i 2001.

Ideen om å ha en forvaltningsplan for å ta stilling til konsekvensutredning var ikke min idé. Det var en annen regjerings idé, men jeg synes det er en helt utmerket idé. Det er blant de forslagene jeg har sagt at jeg synes er gode, og som jeg nå sørger for at vi følger opp ved å ha en forvaltningsplan før vi tar stilling til spørsmålet om konsekvensutredning.

Presidenten: Presidenten vil tillate fire oppfølgings-spørsmål – først Siri A. Meling.

Siri A. Meling (H) [10:23:37]: EU er i ferd med å legge sin nye energistrategi for flere tiår fremover. Gass har som kjent under halvparten så store klimautslipp som kull, slik at både ut fra et klimaperspektiv og – for Norge – et markedspektiv er det viktig å stimulere Europa til å bruke mer gass.

Statsråd Terje Riis-Johansen har ved gjentatte anledninger, både her i denne salen og i møte med europeiske aktører, forsikret om at Norge skal være en langsiktig, stor og stabil gassleverandør til Europa, men mye tyder på at vi får en sterkt fallende gassproduksjon fra norsk sokkel allerede fra 2018–2020 dersom det ikke raskt gjøres nye, store funn. Dette bekreftes av oljedirektør Bente Nyland, og i dag kunne vi lese i Dagens Næringsliv at konserndirektør Øystein Michelsen i Statoil sier akkurat det samme.

Hva vil statsministeren gjøre for at Norge skal være en langsiktig, stor og pålitelig gassleverandør til EU også etter 2018–2020?

Statsminister Jens Stoltenberg [10:24:52]: Vi vil gjøre mange ting for å bidra til at Norge fortsatt kan være en stor produsent og eksportør av gass.

For det første vil vi fortsette med å dele ut letelisenser, slik at man kan finne gass.

For det andre har vi varslet konsekvensutredninger på helt nye områder, som rundt Jan Mayen, der også Island ser på sin del av sokkelen.

For det tredje har vi blitt enige med Russland om en delelinje i Barentshavet som gjør det mulig for oss, hvis Stortinget og regjeringen vil, også å åpne for letevirksomhet der, når de avtalene er ratifisert.

For det fjerde har vi hatt et eget arbeid for økt utvinning fra eksisterende felt. Vi vet at fortsatt blir det meste av oljen og gassen i et oljefelt ikke utvunnet, man får den ikke opp. Kan vi gjennom ny teknologi og bedre rammevilkår øke utvinningsgraden, betyr det også økt produksjon.

For det femte vil vi altså ta stilling til spørsmålet om konsekvensutredning i forbindelse med forvaltningsplanen for Nordland VI og VII og Troms II.

For det sjette er jeg fortsatt tilhenger av at gass (presidenten klubber) er miljøvennlig ...

Presidenten: Ketil Solvik Olsen – til oppfølgings-spørsmål.

Ketil Solvik-Olsen (FrP) [10:26:01]: Dessverre må statsministeren være omtrentlig for å få sin historie til å henge sammen. Nordland VI ble stengt av hans egen olje- og energiminister i år 2000, ikke av Bondevik-regjeringen. Tilsvarende er han omtrentlig når han forteller hvor mye penger de bruker.

Ja, vanligvis pleier en å bruke 30–40 mill. kr på å lage en konsekvensutredning for å konkludere. Dagens regjering har brukt over 1/2 mrd. kr og klarer ennå ikke å konkludere. Det sier litt om at det nytter ikke bare å skryte av hvor mye penger en bruker, det handler om å få resultatene.

SVs landsstyre hadde en uttalelse i januar der de sa at vi har nok informasjon til å konkludere – en trenger bare å redigere eksisterende rapporter, så har en den konsekvensutredningen en trenger. Det er ganske oppløftende å høre fra et regjeringsparti. Dem bør vi lytte til når de sier at vi altså har mer enn nok informasjon til å konkludere.

Da er spørsmålet: Vil statsministeren finne stiftesmaskin og redigeringsmaskin og sørge for at en konsekvens-

utredning kan framlegges med den informasjonen vi har, og som SV sier er tilstrekkelig?

Statsminister Jens Stoltenberg [10:27:12]: Ifølge loven vil det trenges mer enn stiftemaskiner og hullemaskiner for å lage en konsekvensutredning. Jeg tror det er nødvendig at man også gjennomfører utredninger på et bredere sett av temaer enn det som nå er utredet, dersom man skal oppfylle de kravene som stilles til en konsekvensutredning. Det skal lages et konsekvensutredningsprogram, og det skal godkjennes før man i henhold til petroleumsloven kan åpne et område for letevirksomhet. Som altså Bondevik-regjeringen sa, og som vi sier, skal vi ta stilling til det i forbindelse med forvaltningsplanen. Nå kommer forvaltningsplanen, og da vil disse vurderingene bli presentert for Stortinget.

Det jeg har vært opptatt av å få fram, er at disse områdene er viktige, men det er også andre områder på norsk sokkel, dels felt som allerede er bygget ut, der det er et veldig viktig spørsmål om man skal øke utvinningsgraden – det handler om store volumer og store inntekter. Dels handler det om å tildele nye letelisenser, i Norskehavet og Barentshavet, men også eventuelt utenfor Jan Mayen. Dette er viktige områder, spesielt der vi nå ser mulighetene også innenfor Barentshavet Øst.

Presidenten: Line Henriette Hemdal – til oppfølgingsspørsmål.

Line Henriette Hemdal (KrF) [10:28:29]: Mens vi står her i stortingssalen i dag, pågår lofotfisket. Mange fiskere er ute og trekker mye lofotskrei. Det er utrolige fangster som trekkes av den siste gjenværende torskebestanden i verden. Lofotfisket er årets happening, det, i Lofoten.

For regjeringen har sameksistens mellom fisk og olje vært viktig når det gjelder Lofoten og Vesterålen og oljeresursene våre der. Men nok en gang går fiskerne ut – i dagens Nationen – og sier at de ikke ønsker en slik konsekvensutredning. Det er Værøy Fiskarlag som er i spissen, men daglig leder i Nordland Fylkesfiskarlag stadfester at alle de 33 lokale fiskerlagene i fylket støtter opp om argumentene fra Værøy.

Mitt spørsmål er om statsministeren tror det er mulig å få til en sameksistens mellom olje og fisk når de som er nærmest, ikke tror det.

Statsminister Jens Stoltenberg [10:29:39]: Hver gang vi har åpnet nye områder, har det vært omstridt. Hver gang har det vært noen som har vært sterke motstandere, og andre som har vært sterke tilhengere, og hver gang har vi funnet gode, balanserte løsninger, enten ved at ikke alt er blitt åpnet, f.eks. Haltenbanken og andre områder som er konsekvensutredet, men ikke åpnet, eller ved at vi har lagt bestemte restriksjoner på områder som er åpnet, f.eks. ved ikke å ha aktivitet i kystnære områder eller bare aktivitet på bestemte tider av året, osv.

Det er nettopp dette som gjør at vi må ha omfattende kunnskap, gå skrittvis fram for å bestemme oss for om et område skal åpnes, og i tilfelle hvilke begrensninger som

skal legges, geografisk eller på andre måter, hvis hele eller deler av området blir åpnet. Det er grunnen til at jeg faktisk mener det er en god idé å følge opp det Bondevik II-regjeringen la opp til, nemlig at vi skal se dette i sammenheng med en forvaltningsplan, og det er nettopp det regjeringen nå gjør. Da vil vi komme med våre vurderinger av hvorvidt det er mulig og hvordan det eventuelt vil være mulig å sikre det samme samvirket mellom fisk og petroleum også her.

Presidenten: Trine Skei Grande – til oppfølgingsspørsmål.

Trine Skei Grande (V) [10:30:45]: Selvfølgelig skal vi ha en olje- og gassnæring i Norge, men tankegangen bak en forvaltningsplan handler om at det noen steder er lurt, og så er det noen steder som er så sårbare at det er verdt å ta vare på dem. Hvis ikke hadde vi ikke trengt en plan, og da kunne vi bare bygge ut alt.

Nå skal statsministeren lage en konsekvensutredning, eller hva man nå skal kalle det, det er litt usikkert. Men hva er det statsministeren kan finne som gjør at han sier at det ikke blir noen oljeutvinning utenfor Lofoten og Vesterålen, fordi det viser seg å være for sårbare områder? Hva er det forskerne skal vise på statsministerens bord for at han skal ende med den konklusjonen?

Statsminister Jens Stoltenberg [10:31:36]: Som jeg har vært inne på tidligere, har jeg sittet i regjeringer som tidligere har valgt å ikke åpne områder. Det gjelder kystnære områder – jeg mener det også gjelder noen områder på Mørebankene. Det gjelder Haltenbanken, og det gjelder andre områder. Det er jo nettopp i en vurdering av hensynet til fisk og miljø opp mot hensynet til petroleum. Det er den type vurderinger som gjør at det er helt riktig å ha en forvaltningsplan, og som gjør det helt riktig å ha en omfattende konsekvensutredning, dersom man overhodet skal vurdere om et område skal åpnes, med eller uten omfattende begrensninger. Så igjen er jeg en sterk tilhenger av en skrittvis, kunnskapsbasert og forsiktig tilnærming. Det har vært en stor suksess og har gitt en fantastisk utvikling på norsk sokkel.

Presidenten: Vi går til neste hovedspørsmål.

Dagfinn Høybråten (KrF) [10:32:31]: Arbeiderpartiet og Kristelig Folkeparti deler en veldig viktig visjon for det norske samfunnet, nemlig at det skal være plass for alle, alle skal med, det skal være et inkluderende samfunn for mennesker uansett hva slags egenskaper de har. Et av de områdene hvor jeg har vanskelig for å forstå hvorfor vi da skiller lag, er når det gjelder kampen mot sorterings-samfunnet, som følge av den veldig liberale bioteknologilovgivningen, som Arbeiderpartiet har stilt seg i bresjen for.

I gårstdagens VG kan vi lese om Marte Wexelsen Goksøyr, som mener at statsministeren har brutt et viktig løfte han ga til henne. Grunnen er at statsministeren støtter forslaget om ultralyd i 12. uke for alle. For snart

fire år siden intervjuet hun statsministeren, og da uttalte han:

«Vi skal i alle fall ikke endre noen lover i Norge som gjør at det blir lettere, eller flere som kan ta abort basert på indikasjon på Downs syndrom».

Og videre:

«Vi er motstandere av at vi skal innføre den samme loven som i Danmark. Vi kommer ikke til å foreslå at man kan sjekke alle fostre for Downs syndrom.»

Wexelsen Goksøyr mener nå at statsministeren bryter dette løftet ved at Arbeiderpartiet vil foreslå ultralyd i 12. svangerskapsuke for alle. Som kjent gjennomgår regjeringen nå bioteknologiloven på bakgrunn av den evalueringen som gjøres. I den forbindelse har regjeringen fått rapporter, både fra Helsedirektoratet og fra Kunnskapssenteret for helsetjenesten, som viser at tidlig ultralyd kombinert med blodprøve kan være et effektivt middel for å diagnostisere såkalt kromosomavvik, men at det er en dårlig markør for andre sykdommer, f.eks. hjertefeil, som det har vært hevdet i debatten.

Jeg har et enkelt spørsmål: Vil statsministeren stå ved sine ord til Wexelsen Goksøyr?

Statsminister Jens Stoltenberg [10:34:41]: Svaret på det spørsmålet er ja. Vi har ingen planer, verken som parti eller som regjering, om å endre noen lover slik at det blir økt adgang eller økt mulighet til å ta abort. Det måtte i tilfelle innebære en endring av abortloven, f.eks. å utvide grensen for antall uker hvor kvinner selv kan bestemme om de vil ta abort eller ikke. Det har vi ingen planer om.

Jeg er dessuten helt enig i at et sorteringssamfunn ikke er et samfunn vi ønsker. Jeg er også helt enig i at alle mennesker skal tas imot og få den verdighet og den respekt som ethvert menneske har krav på. Jeg mener at det er en viktig debatt og diskusjon å ha, hvordan vi håndterer og bruker den kunnskap bioteknologien gir oss. Der hilser jeg velkommen en diskusjon. Vi har også varslet at vi skal gå igjennom bioteknologiloven nettopp for å høste erfaringer, se på hva som skal endres, og hva som kan videreføres.

Det vi diskuterer, som er noe helt annet, og der regjeringen ikke har konkludert, men der Arbeiderpartiet har en konklusjon, er jo spørsmålet om vi skal gi alle mulighet til å utføre ultralyd tidlig i svangerskapet. Der trengs det ikke noen lovendring. Det foretas jo ultralyd i stort omfang i dag, både sent og tidlig i svangerskapet. I veldig mange regioner i Norge tar over halvparten av kvinnene tidlig ultralyd, de velger det, og alle over en viss alder får også tilbud om tidlig ultralyd. Det er ikke en lovendring, det er en adgang som folk i dag har. De tar det på private klinikker, og mange steder velger over halvparten av kvinnene det. Spørsmålet er om det skal være en adgang som gis gratis til alle, eller om det fortsatt skal være mulighet for tidlig ultralyd til dem som velger å gjøre det privat. Det er noe helt annet enn å diskutere lovendringer i f.eks. abortloven.

Dagfinn Høybråten (KrF) [10:36:45]: Jeg er overrasket over at statsministeren våger å omgå spørsmålet, som er så enkelt, og som burde vært så klart og greit å forstå. Spørsmålet handler ikke om abortloven og adgangen til

abort. Det er greit nok at statsministeren sier man ikke vil endre på det. Men spørsmålet dreier seg om hvorvidt statsministeren står ved det han sa, at man kommer ikke til å foreslå at man skal sjekke alle fostre for Downs syndrom. Det er slik i dag – og det kan jeg opplyse statsministeren om hvis han ikke er klar over det – at adgangen til tidlig ultralyd i dag, i 11.–13. uke, er knyttet til at det er et faglig medisinsk grunnlag for det, om kvinnen har en spesiell uro. Da kan man få tidlig ultralyd. Hvis det var slik at dette ikke var noe nytt, hvorfor i all verden gjør man da dette til et stort forslag, om at man skal innføre en tidlig ultralyd for alle i 12. uke? Statsministeren vet at det er Downs syndrom først og fremst man da intensiverer jakten på. Spørsmålet gjentas derfor: Vil statsministeren stå ved sitt løfte om at man ikke skal innføre en ordning for å sjekke alle fostre for kromosomavvik?

Statsminister Jens Stoltenberg [10:37:56]: Jeg står ved det jeg sa i det intervjuet, at det ikke er aktuelt å endre noen lover slik at man gjør det lettere å ta abort bl.a. basert på forekomst av Downs syndrom. Det står jeg ved.

Jeg prøver å rydde litt opp i begreper og spørsmål. Det ene er spørsmålet som noen har fremmet, om å endre abortloven, slik at man skal utvide grensen. Det avviser vi. Det andre er spørsmålet om man skal gjøre noe som likner på det man har i Danmark, hvor det er fostervannsprøve for alle. Det er vi også imot. Det tredje er spørsmålet om man skal ha tidlig ultralyd. Vel, det har vi i Norge i dag. De som ønsker det, kan ta tidlig ultralyd i 12. uke. Det er et veldig stort antall kvinner som gjør det. Dels gjør de det, de som er eldre, 37–38 år, men det er også veldig mange yngre som velger tidlig ultralyd, gjør dette på private klinikker og betaler, tror jeg, rundt 1 000 kr. I mange regioner av Norge er det altså 60 pst. av alle norske kvinner som gjør det. Det er en adgang som er der i dag. Spørsmålet er om den adgangen skal gjøres gjeldende for alle som et gratis tilbud i helsevesenet. Det har ikke vi tatt stilling til. Det skal vi drøfte i regjeringen. Det får vi komme tilbake til.

Presidenten: Det blir oppfølgingsspørsmål – først Laila Dævøy.

Laila Dævøy (KrF) [10:39:15]: Jeg er meget overrasket over svaret til statsministeren, der han sier at dette ikke er snakk om en lovendring. Hele poenget fra Marte Wexelsen Goksøyr i hennes spørsmål til statsministeren var om det ville bli lettere å ta bort barn med Downs syndrom.

Ved tidlig ultralyd vil man kunne se en nakkefold. Det vil føre til at de som oppdager det, vil ta blodprøver for å finne ut nettopp om de har et barn med Downs syndrom. Det er slik man oppdager Downs syndrom. Spørsmålet er her om Arbeiderpartiet, slik de har foreslått, vil gi denne muligheten til alle gjennom det offentlige apparatet. Statsministeren kan ikke gå bort fra det spørsmålet. Det er stor usikkerhet om resultatet av tidlig ultralyd med unntak av at kun tidlig ultralyd kan avdekke Downs syndrom ... (presidenten klubber).

Statsminister Jens Stoltenberg [10:40:23]: For det første tror jeg vi alle skal vise veldig stor respekt for dette spørsmålet, fordi det handler om følelser, det handler om verdier, og det handler om hvordan vi skal kombinere vanskelige hensyn, nemlig hensynet til kunnskap, teknologi og respekt for menneskelivet.

Det jeg sier, er at vi ikke er i en diskusjon om å endre noen lover. Det det er snakk om, og der Arbeiderpartiet altså har tatt stilling – men regjeringen har ikke tatt stilling og har ikke drøftet det ennå – er spørsmålet om det som det er adgang til i dag, nemlig tidlig ultralyd og som veldig mange kvinner tar, ultralyd i 12. svangerskapsuke, om det skal være noe man gir som tilbud til alle, eller om det fortsatt skal være en adgang for dem som ønsker det, gjennom å gå på private klinikker, de som kan benytte seg av det, og som gjør at det er ganske store forskjeller på f.eks. hvor i landet man får tidlig ultralyd. Det påviser ikke Downs syndrom, men det gir en indikasjon på Downs syndrom. Så må det eventuelt påvises gjennom fostervannsdagnostikk. Det er et spørsmål regjeringen kommer tilbake til.

Presidenten: Sonja Irene Sjøli – til oppfølgingsspørsmål.

Sonja Irene Sjøli (H) [10:41:35]: Jeg synes statsministeren tåkelegger hva dette egentlig handler om, og sier at man ikke vil tillate blodprøve og morkakeprøve. Det er ved tidlig ultralyd man får en sterk mistanke om Downs syndrom. Deretter blir det bekreftet ved blodprøve. Med respekt å melde, jeg er mildt sagt fortørnet over statsministerens manglende kunnskap og refleksjon i et så vanskelig spørsmål.

Jeg merket meg at statsministeren var særdeles opptatt av hvor viktig det er med kunnskapsbasert oljevirksomhet. Hvorfor er han ikke like opptatt av kunnskap når det gjelder tilbud om tidlig ultralyd og helsegevinst for mor og barn, som handler om respekt for menneskeverdet? Hvorfor vil Arbeiderpartiet gå inn for dette når Kunnskapssenteret viser til at det ikke har noen helsegevinst for mor og barn, men er veldig effektivt for å oppdage Downs syndrom?

Statsminister Jens Stoltenberg [10:42:31]: Jeg har understreket behovet for både varsomhet og kunnskap også i dette viktige spørsmålet. Det er også grunnen til at regjeringen har bedt Helsedirektoratet om å få en faglig status. Det er satt i gang undersøkelser og levert rapporter nettopp for å belyse de faglige spørsmål om hva man får vite, og hva man ikke får vite, og hva f.eks. tidlig ultralyd kan lære oss. Det er vi i gang med, og regjeringen har ikke besluttet noe, men vi har varslet en gjennomgang på et faglig grunnlag.

Regjeringen har ikke tatt noen stilling. Det Arbeiderpartiet har sagt, er at vi ønsker at tilbudet om tidlig ultralyd skal være for alle. Det er full mulighet til å ta tidlig ultralyd i dag, men da må man gjøre det på private klinikker. Det er et stort antall kvinner som gjør det. Det jeg har sagt, er at jeg vil ikke endre abortloven eller andre lover som skal gjøre det lettere for dem å ta abort, men at de har en ad-

gang til tidlig ultralyd som gir en indikasjon, og som eventuelt må påvises gjennom senere fostervannsdagnostikk. Det har de i dag.

Presidenten: Kari Kjønås Kjos – til oppfølgingsspørsmål.

Kari Kjønås Kjos (FrP) [10:43:45]: Jeg tar faktisk sterkt avstand fra de påstander som her kommer, om at alle vordende foreldre er på jakt etter å fjerne alle barn som har en skade eller en funksjonshemming. For Fremskrittspartiet har ultralyd tidlig for alle vært viktig, fordi vi tror det er viktig at foreldre kan bruke god tid på å sette seg inn i hvilke utfordringer som møter dem, og hvilke muligheter de har til å få hjelp og oppfølging i sin familie.

Da er det viktige spørsmålet for å bekjempe et sorteringssamfunn om samfunnet stiller opp. I fem år har regjeringen lovt en gjennomgang av omsorgslønn, pleiepenger og BPA, og det ser ut som om det som er sendt ut på høring nå, faktisk er en svekkelse av rettigheter. Jeg vil høre om statsministeren har noen vurderinger om rettigheter til folk som sliter.

Statsminister Jens Stoltenberg [10:44:52]: Alt det vil vi komme tilbake til når vi har gjennomført høringen og gått igjennom høringsuttalelsene.

Ellers mener jeg også at det er veldig viktig å understreke at selv om man har adgang til ultralyd, har man ikke sagt ja til et sorteringssamfunn. Det er jeg helt enig med representanten i. Det er jo tilbud om ultralyd for alle eldre mødre i dag. Vi sier jo ikke at det er et sorteringssamfunn for eldre mødre eller eldre gravide. Det er også veldig mange yngre mødre som velger å ta ultralyd i dag, for det har de adgang til. Vi sier ikke at det er et sorteringssamfunn av den grunn.

Det diskusjonen handler om når det gjelder Arbeiderpartiets forslag, er spørsmålet om tilbudet om tidlig ultralyd skal være for alle, eller om det skal være for dem som selv velger å gjøre det på en privat klinikk. Det er en viktig diskusjon, men det er ikke noen diskusjon om ja eller nei til sorteringssamfunn. Det er et spørsmål om hvor omfattende adgangen til ultralyd skal være.

Presidenten: Vi går til neste hovedspørsmål.

Ketil Solvik-Olsen (FrP) [10:46:05]: I fjor reiste kronprinsen, energiministeren, næringsministeren og en statssekretær til Qatar. De skulle være med på å åpne Hydros nye aluminiumsverk med integrert gasskraftverk. Alle var godt fornøyd, men på veien hjem understreket Arbeiderpartiets næringsminister at Hydro også måtte gjøre sånne investeringer i Norge.

Nå er vi heldigvis i den situasjonen. Alcoa, som er verdens største aluminiumsprodusent, vil bygge et aluminiumsverk i Finnmark. Det er nærmest identisk med Hydros anlegg i Qatar. Det er en investering i Finnmark på 15 mrd. kr. Det kan gi 500 arbeidsplasser på verket og gjerne 300 arbeidsplasser i leverandørindustrien rundt. Energien skal komme fra Snøhvit-gass. Da er det jo veldig

kjekt at statsministeren nettopp slo fast at gass er miljøvennlig. Det er altså foredling av norske naturressurser i Norge. Den eneste lille forskjellen, men som er vesentlig, er at da Hydro ville bygge i Qatar, fikk de et klart ja. Når Alcoa spør om å få bygge i Norge, får det et implisitt nei. Regjeringens politikk stopper prosjektet. På NRK Finnmark i januar ble dette bekreftet i intervju med både Arbeiderpartiets nestleder, Helga Pedersen, og den rød-grønne fraksjonslederen i energi- og miljøkomiteen – for gass er visstnok bare miljøvennlig når den brukes i utlandet.

Regjeringen er altså angivelig stolt over å utvinne olje og gass på norsk sokkel, men å bruke den i ny industri er en imot. Gass skal eksporteres sammen med arbeidsplasser og utslipp. Det virker altså å være greit for denne regjeringen at Alcoa bygger et aluminiumsverk i England og kjøper LNG-gass fra Snøhvit, som er mer energikrevende, mindre miljøvennlig enn å få bygge dette smelteverket rett på siden av Melkøya og bruke Snøhvit-gassen direkte. Det er dårlig industripolitikk, dårlig miljøpolitikk, dårlig klimapolitikk og dårlig næringspolitikk.

Vil statsministeren skjære igjennom denne symbolpolitikken som regjeringen fører på dette området, og sørge for at Alcoa har muligheten til å realisere smelteverket sitt i Norge?

Statsminister Jens Stoltenberg [10:48:15]: Jeg mener jo at gass er en veldig flott naturressurs som vi bør ta i bruk i Norge, og som vi også bør eksportere i store mengder til Europa, fordi det bidrar til reduserte utslipp der, sannsynligvis kanskje det viktigste bidraget til reduserte utslipp i Europa. Så mener jeg samtidig at vi er nødt til å ta inn over oss at selv om gass slipper ut mindre CO₂ enn kull og olje, er det også CO₂-utslipp, klimagassutslipp, knyttet til bruk av gass i Norge. Det betyr at vi er nødt til å håndtere klimautfordringen på en eller annen måte.

Når det gjelder det konkrete prosjektet: Det er jo slik at regjeringen må ta stilling til konkrete prosjekter, enten det er et gasskraftverk her eller et industrianlegg der, hvis vi får konsesjonssøknader om det. Vi driver ikke og forhåndsbehandler eller tar stilling til enkeltprosjekter før vi får søknader om det. Men det som alle som søker, må være klar over – og det er de jo klar over – er at det i Stortinget er et bredt klimaforlik, der ikke minst Kristelig Folkeparti og Venstre, men også Høyre, gang på gang har understreket at det står ved lag, uansett. Høyre har understreket at det også står ved lag dersom de skal samarbeide med Fremskrittspartiet. I det klimaforliket har man forpliktet seg til å redusere utslippene av CO₂, eller klimagasser, med 15–17 millioner tonn i Norge. Høyre presset jo på for at det skulle være enda større reduksjon. Høyre mente vi skulle ta over 20 millioner tonn i Norge. Så når Høyre har forpliktet seg til så store reduksjoner av CO₂-utslipp i Norge, kan man ikke samtidig gå i samarbeid med Fremskrittspartiet om å øke utslippene i Norge. Høyre garanterer gang på gang at det skal være minst så store reduksjoner i Norge som klimaforliket legger til grunn. Da må vi håndtere CO₂-utslippene enten gjennom å finne løsninger som ikke slipper ut CO₂, eller ved at man satser på karbonfangst. Vi investerer mye i utviklingen av karbon-

fangstteknologi nettopp for å muliggjøre økt bruk av gass i Norge.

Ketil Solvik-Olsen (FrP) [10:50:20]: Dette var et veldig lettvis svar.

Vi har et konkret prosjekt nå der aktørene vet at skal en ha rensing fra dag én, vil ikke dette kunne realiseres, for en kan ikke vente på Mongstad 2018. Det betyr at valget her er – som denne regjeringen må ta inn over seg – at enten kan vi bygge dette i Norge, få verdiskaping i Norge, arbeidsplasser i Norge og realisere gassen i Norge, eller vi må se at dette prosjektet forsvinner ut med norsk gass og fører til verdiskaping andre steder. Det er ikke en mulighet her å sitte og vente på det, fordi markedet for ny aluminium er nå.

Det vises til klimaforliket. Istedenfor å snakke om hva Høyre mener, eller har ment, burde heller statsministeren si om han fortsatt vil stå inne for det klimaforliket sier, for jeg kan ikke forstå at dette er en tilsiktet og ønsket konsekvens av klimaforliket. Vi snakker om at det europeiske kvoteutslippet totalt sett blir regulert av det europeiske kvotemarkedet. Det betyr altså at om en får et gasskraftverk på et av Alcoas smelteverk, øker ikke det de europeiske utslippene, fordi andre må gjøre tilsvarende kutt for at Alcoa skal få ha kvoter. Klimamessig har det ingen konsekvenser, men det betyr mye for norsk økonomi.

Vil statsministeren se på denne saken for å gjøre endringer i ...

(presidenten klubber).

Statsminister Jens Stoltenberg [10:51:33]: Jeg står inne for klimaforliket. Jeg aksepterer at jeg bl.a. av Høyre – som Fremskrittspartiet ønsker å samarbeide med – ble presset til å øke innenlandske kutt. Men det jeg prøver å si, er at det er pussig å møte Høyre i én miljødebatt hvor de kritiserer oss for å kutte for lite hjemme, og så i en annen debatt møte den potensielle regjeringspartneren som ønsker mer utslipp hjemme. Det hadde vært en ekstrem fordel om dere greide å samordne dere lite granne, at dere ble enige om dere er for mer eller mindre CO₂-utslipp i Norge.

Jeg forstår at det er noen sammenhenger her når det gjelder europeiske kvotemarkeder og sånn, men jeg aksepterer fullt ut at vi har laget en nasjonal begrensning som gjør at vi er nødt til å håndtere utslipp knyttet til nye anlegg i Norge. Det er altså – hvis man skal stole på Høyre – en absolutt forutsetning for at Høyre skal kunne samarbeide med Fremskrittspartiet i en framtidig konstellasjon. Kristelig Folkeparti og Venstre er jo – hva skal jeg si – enda mer tydelige på dette enn Høyre. Så gå til Høyre og avklar dette spørsmålet, så skal jeg snakke med dere! (Muntherhet i salen)

Ketil Solvik-Olsen (FrP) [10:52:37]: Jeg prøver å få avklart det hos statsministeren.

Statsminister Jens Stoltenberg [10:52:41]: Jeg står på klimaforliket, jeg.

Presidenten: Det blir tre oppfølgingsspørsmål – først Per Sandberg.

Per Sandberg (FrP) [10:52:55]: Jeg har forståelse for at statsministeren går over fra å være statsminister til å være sutrende i spontanspørretimen. Når statsministeren blir utfordret på at denne regjeringen har lagt ned hundrevis av industriarbeidsplasser, har hindret etablering av hundrevis av nye industriarbeidsplasser, og nå står bak et klimaforlik som hindrer etablering av flere hundre industriarbeidsplasser, skjønner jeg at statsministeren blir litt sutrete – når han blir utfordret på realitetene.

Men så er jeg veldig glad for at statsministeren bekrefter at klimaforliket, som alle partier unntatt Fremskrittspartiet står bak, resulterer i en massiv nedleggelse av norsk industri og hindrer ny industri.

Statsministeren er veldig opptatt av konsekvensanalyser. Kanskje er det på tide – og det er mitt spørsmål til statsministeren – å se på konsekvensene av dette klimaforliket i forhold til hvor mange arbeidsplasser innenfor industrien som er tapt, og hvor mange vi mister framover?

Presidenten: Presidenten er litt i tvil om uttrykket «sutrete» er parlamentarisk, men statsministeren får svare i en munter tone.

Statsminister Jens Stoltenberg [10:54:11]: Jeg tåler det veldig godt. Dessuten er det en glede å se det gode humøret til Per Sandberg. (Munterhet i salen) For å si det slik: Hvis Sandberg mente jeg var sutrete i stad, kan han se meg når jeg *er* sutrete. Det er en helt annen person.

Bare kort: Hovedpoenget her er at vi har et nasjonalt klimatak. Da legger det begrensninger på hva slags nye prosjekter vi kan bygge i Norge som slipper ut CO₂. Et bredt flertall på Stortinget, riktignok uten Fremskrittspartiet, har satt et slikt tak. Da forholder jeg meg til det.

Så mener jeg det er en helt legitim ting også å si at når alle mulige og umulige regjeringspartnere for Fremskrittspartiet har garantert at det taket står fast – og faktisk ønsket det mye lavere – og kritiserer meg for at jeg har holdt litt igjen, er det et poeng å prøve å avklare hva som egentlig er et borgerlig, Høyre–Fremskrittsparti-syn på dette spørsmålet.

Det andre jeg vil si, er at selv om vi har opprettet det nasjonale taket, må man betale kostnadene i det europeiske kvotemarkedet for utslipp i Norge dersom vi ikke skal bryte Kyoto-avtalen. Selv den kostnaden kan være så høy at den type prosjekter ikke blir noe av.

Presidenten: Siri A. Meling – til oppfølgingsspørsmål.

Siri A. Meling (H) [10:55:26]: Kraftforedlende industri, prosessindustrien, har stolte tradisjoner i Norge. Det er mye viktig kompetanse i denne industrien, og den representerer viktige arbeidsplasser.

En av de største utfordringene på kostnadssiden er prisen på kraft. For å være konkurransedyktig ønsker industrien selv å få CO₂-komponenten i strømprisen kompensert

av staten. EU har på sin side åpnet for statsstøtte. Spørsmålet vi fra Høyre stiller oss, er hva regjeringen aktivt gjør for å påvirke EU-regulativene, for å stimulere denne industrien og gjøre den ytterligere konkurransedyktig.

Statsminister Jens Stoltenberg [10:56:22]: Jeg er også veldig opptatt av den kraftintensive industrien i Norge. Den bidrar veldig til norsk eksport og trykker mange norske arbeidsplasser. Det er også grunnen til at regjeringen har vært opptatt av å få på plass et nytt industrikraftregime. Det har vi fått til gjennom en egen garantiordning på 20 mrd. kr – er det vel – for å lette inngåelse av langsiktige kontrakter, gjennom etablering av et eget innkjøpskonsortium og gjennom betydelige tilskudd til industrien for å øke industriens egenproduksjon av kraft, bl.a. gjennom energigjenvinning. Vi har mange gode prosjekter på det. Jeg tror det er 4 TWh vi har fått på plass på den måten.

Jeg gleder meg også over å se at nå inngås de første langsiktige kontraktene. Norske Skog inngikk en langsiktig kontrakt med Statkraft. Finnfjord smelteverk i Troms, som jeg har hatt gleden av å besøke flere ganger, fikk nå en ny langsiktig kontrakt med Statkraft, som sikrer dem langsiktig kraftleveranser.

Så vil jeg føye til at det som jo er et resultat av grønne sertifikater, er at vi i Norden kommer til å få kraftoverskudd, og det kommer til å presse prisene på kraft ned.

Presidenten: Rigmor Andersen Eide – til oppfølgingsspørsmål.

Rigmor Andersen Eide (KrF) [10:57:38]: Kompetanse er vårt fremste konkurransefortrinn, og satsing på forskning og utvikling er avgjørende for at nye industribedrifter skal se dagens lys.

Statistikk fra SSB og NIFU viser at forskning og utvikling i næringslivet lå på samme nominelle nivå i 2009 som i 2008. Det innebærer en realnedgang på 3,6 pst. Næringslivets andel er redusert med 1,5 pst. i de foregående årene.

En økt satsing på forskning og utvikling er avgjørende for et verdiskapende næringsliv som skal bære kostnadene for kommende generasjoner. Hvorfor satser ikke regjeringen flere midler på å stimulere til forskning og utvikling i industrien for å skape nye industriarbeidsplasser?

Statsminister Jens Stoltenberg [10:58:32]: Regjeringen satser på forskning. Det bevilges mer penger til forskning nå, jeg tror det er rundt 5 mrd. kr mer i realvekt i forskningsbevilgninger. Vi har videreført SkatteFUNN-ordningen, som er en skattestimulans til forskning i næringslivet. Norge ligger høyt når det gjelder offentlig forskning. Vi ligger fortsatt ganske lavt når det gjelder forskning betalt av private.

I tillegg til å diskutere og ha en konkurranse om hvem som bevilger mest til forskning, tror jeg det er veldig viktig at vi nå får en diskusjon om: Hvordan innretter vi forskningen, slik at vi får best mulig resultater ut av det? Derfor

har regjeringen nedsatt et eget utvalg som nettopp skal se på hvordan vi innretter og organiserer forskningen, slik at den gir de resultater, fremmer den kvalitet og bygger den broen mellom forskning og forretning som vi ønsker å få til når det gjelder næringslivsforskning. Der tror jeg vi må være åpne for å se at ting kan gjøres bedre. Jeg så et oppslag – jeg tror det var i Aftenposten i dag – hvor man ser at en god del av det som bevilges til forskning, ikke nødvendigvis blir forskning. Jeg tror det å heve kvaliteten på forskningen også er en viktig diskusjon.

Presidenten: Da går vi til dagens siste hovedspørsmål.

Jan Tore Sanner (H) [10:59:46]: I Dagens Næringsliv på mandag, gjentatt i NRK på tirsdag, hevder statsministeren at Høyre ikke forstår seg på den norske modellen. Bakgrunnen for denne påstanden er at Høyre i motsetning til Arbeiderpartiet fastholder at det økte handlingsrommet som oljeinntektene gir oss, skal investeres i mennesker gjennom å satse på kunnskap og forskning, i veier og jernbane gjennom å satse på infrastruktur, i vekstfremmende skattelettelse gjennom å gjøre det mer lønnsomt å jobbe, og i norske arbeidsplasser.

Dette er viktig fordi vår evne til å løfte velferden avhenger av vekstkraften i norsk økonomi. Også i denne spontanspørretimen har vi diskutert ønsket om å bevilge mer penger til eldreomsorg. Samtidig har regjeringen selv dokumentert at om 10–15 år kan Norge stå i en situasjon hvor vi enten må kutte i velferden eller øke skattene. Dette er en situasjon som Høyre ønsker å unngå. På meg virker det som at statsministeren undervurderer denne utfordringen.

I 2001 var Høyre og Arbeiderpartiet og også andre partier enige om at det økte handlingsrommet som oljeinntektene ga, nettopp skulle investeres i kunnskap og forskning, i infrastruktur og i vekstfremmende skattelettelse. For som statsministeren i Stoltenberg I-regjeringen skrev:

«Lavere skatter og avgifter kan gi næringslivet bedre arbeidsvilkår, slik at konkurransevnen styrkes.»

Hva er det som gjør at Stoltenberg II-regjeringen har forlatt Stoltenberg I-regjeringens strategi om at oljeinntektene skal investeres i kunnskap, i forskning, i infrastruktur og i vekstfremmende skattelettelse?

Statsminister Jens Stoltenberg [11:01:46]: Jeg mener det jeg mente da, det mener jeg fortsatt, når det gjelder bruk av oljepenger. Vi har akseptert noen skattereduksjoner. Blant annet har vi finansiert reduksjoner i – jeg tror det var – investeringsavgiften og et par andre ting. Det gjorde vi da vi overtok. I skatteforliket i 2004 aksepterte vi de lettelsene som var gitt fra 2001 til 2004, og sa at vi ville videreføre det skattenivået vi var enige om i skatteforliket. Da varslet regjeringspartiene at de ønsket 30 mrd. kr i ytterligere reduksjoner. Vi avviste det og mente at det var tilstrekkelig, det som var gitt. Det er fordi vi hele tiden er opptatt av å sikre nok inntekter til felleskassen, slik at det blir penger til veier, til skole, til forskning og til mange andre viktige ting.

Ellers mener jeg det fundamentale – det er en viktig debatt – handler om følgende: Arbeiderpartiet er opptatt

av å skape og dele. Det er jo helt åpenbart, for er vi gode til å skape, blir det mer å dele. Det forstår alle. Men sammenhengen går også den andre veien. Er vi gode til å dele ved å investere i sosial rettferdighet, ved å lage et samfunn der mange trekkes med, blir vi også bedre til å skape. Og en grunn til at Norge greier seg godt i internasjonal økonomi, er at det er mange som er i jobb, veldig mange har utdanning, og det å ha utdanning er faktisk et konkurransefortrinn for Norge fordi vi har høyt kvalifisert arbeidskraft, og vi har et forholdsvis lavt nivå på sosiale konflikter. Den sosiale rettferdigheten øker Norges produktivitet. Det er den sammenhengen jeg mener høyresiden veldig lett glemmer. Derfor mener vi f.eks. at det å investere i barnehager fremmer vekst. Det gjør at Norge kanskje er blant de landene i verden som har den høyeste kvinnelige yrkesdeltakelsen. Vi har høye fødselsrater. Det bidrar til økonomisk vekst å investere i myke ting som barnehager og foreldrepermisjon. Jeg synes det er litt rart å si at en utblokkning på en 40-åring med hjerteinfarkt ikke fremmer vekst, mens det å bygge en mer eller mindre lønnsom tunnel nødvendigvis er vekstfremmende. Det er feil.

Jan Tore Sanner (H) [11:03:55]: Høyre er av den oppfatning at små sosiale forskjeller er en av styrkene i den norske og den nordiske modellen. Det var ikke det spørsmålet handlet om. Diskusjonen dreier seg om hva man skal bruke de ekstra oljeinntektene til. Vi er i en situasjon hvor produktiviteten i næringslivet er svekket under Stoltenberg II-regjeringen, hvor konkurransevnen er svekket. Så vi har noen reelle utfordringer i forhold til en vekststrategi.

Jeg merker meg at statsministeren sier at han var for noen skattelettelse. Det står jo ikke noe i St.meld. nr. 29 for 2000–2001 om at det var et tidsbegrenset syn på at skattereduksjoner kunne bidra til å bedre konkurransevnen. Men jeg har registrert at hans næringsminister fortsatt mener at formuesskatten er et problem for norsk eierskap og verdiskaping. Er statsministeren enig med næringsministeren, eller er næringsministeren ute på egne veier når han fortsatt argumenterer for skattereduksjoner?

Statsminister Jens Stoltenberg [11:05:03]: Vi er helt enige om at formuesskatten er en skatt som vi hele tiden må være opptatt av å gjøre bedre og mer rimelig innrettet. Derfor har også denne regjeringen gjort store endringer i formuesskatten. Jeg tror det er nesten 900 000 færre som betaler formuesskatt nå enn da Høyre satt i regjering. Det handler ikke minst om mange småsparere og mange pensjonister, som helt har sluppet formuesskatt under denne regjeringen, eller som i hvert fall har fått store reduksjoner.

Vi er fortsatt åpne for å se på endringer, men vi er oppfatt av å bevare to ting: Det ene er inntektene til fellesskapet, og det andre er en god sosial profil.

For det andre har denne regjeringen bevist at gjennom å satse på fellesskapet får vi også til lønnsomhet i det private næringslivet. Det er blitt nesten 300 000 flere arbeidsplasser etter at vi overtok – det lå omtrent flatt under den forrige regjeringen – og nesten 200 000 av dem har kommet i private bedrifter. Så det har vært en fantastisk flott vekst i privat næringsvirksomhet – på tross av finansskri-

sen – under denne regjeringen, nettopp fordi vi ikke har gjort som Høyre sier, men investert i fellesskap, enten i skole, veier eller annen infrastruktur.

Presidenten: Det blir tre oppfølgingsspørsmål – først Svein Flåtten.

Svein Flåtten (H) [11:06:14]: Jeg vil gjerne fortsette diskusjonen om forskjellen i synet på formuesskatten mellom statsministeren og næringsministeren.

Næringsministeren er ganske klar på at formuesskatten rammer norske bedrifter og norske arbeidsplasser uheldig. For det utsagnet ble han skutt ned av statsministeren og ydmyket, faktisk, i beste sendetid på tv, hvor statsministeren sier at Giske mener det om formuesskatten som regjeringen har bestemt at han skal mene. Men fortsatt reiser næringsministeren rundt og mener at formuesskatten har uheldige virkninger for bedrifter og arbeidsplasser og bør fjernes, og jeg er veldig enig.

Har regjeringen, eller statsministeren, nå endret syn? Mener også de at formuesskatten isolert er uheldig for bedrifter og arbeidsplasser? For det er det spørsmålet gjelder, ikke hva statsministeren har bidratt til av andre lettelser.

Statsminister Jens Stoltenberg [11:07:21]: Vi mener alle det som vi har nedfelt i våre dokumenter og programmer – det gjelder alle statsrådene, det gjelder meg, og det gjelder selvfølgelig også næringsministeren – om at vi vil opprettholde formuesskatten, men hele tiden er opptatt av å se på innretningen av den. Og som jeg sa: Er det noe denne regjeringen har bevist, er det at vi har evne og vilje til å se på innretningen av formuesskatten. Det er altså nesten 900 000 færre som har fått redusert eller null formuesskatt med denne regjeringen enn med den forrige regjeringen. Det er mange småbedrifter og mange pensjonister som har fått betydelig lettelse, fordi den forrige regjeringen opprettholdt et svært urettferdig og urimelig formuesskattesystem, som også rammet mange småbedrifter. Vi er åpne for å fortsette å se på endringer og justeringer i den, men vi er opptatt av å sikre en fortsatt god sosial profil, og det bare å fjerne formuesskatten ville innebære at de aller rikeste fikk enda mindre skatt – mange av de aller rikeste betaler bare én skatt, nemlig formuesskatt – det ville føre til økt sosial ulikhet, og det ville undergrave den norske modellen.

Presidenten: Harald T. Nesvik – til oppfølgingsspørsmål.

Harald T. Nesvik (FrP) [11:08:33]: Jeg må si at dagens spørretime har vært preget av statsministerens omgang med omtrentligheter når det gjelder svarene. Jeg skal bruke ett eksempel: Statsministeren sa at man har fått innført en garantiordning for kraft. Det har man altså ikke. Den er endret, men ikke godkjent av ESA, og den må godkjennes der før ikrafttredelse.

Videre er det helt åpenbart at statsministeren heller ikke ser den sammenhengen at formuesskatten hemmer veksten særlig for de små og mellomstore bedriftene. Stats-

ministeren må også se at nettopp det at man ikke gjør noe med skjemaveldet innenfor næringslivet, også hemmer veksten i de små og mellomstore bedriftene, fordi de ikke får brukt virksomheten sin og tiden sin til både å skape arbeidsplasser og å skape inntekter etc. som sikrer disse bedriftene.

Det som også er interessant, som en også tidligere har vært inne på, er at næringsministeren reiser rundt og sier at han ser de uheldige virkningene av formuesskatten. Fiskeri- og kystministeren var veldig imot formuesskatten før hun ble fiskeri- og kystminister, og har måttet endre syn.

Spørsmålet mitt til statsministeren er følgende: Vil i hvert fall statsministeren sørge for at det nå kommer et mål om 25 pst. reduksjon i skjemaveldet?

Statsminister Jens Stoltenberg [11:09:43]: For det første: Vi *har* gjort noe med formuesskatten. Vi har gjort den mer sosialt rettferdig, vi har sørget for at 100 000 slipper formuesskatt – småbedrifter, småsparere og pensjonister – og vi er innstilt på fortsatt å gjøre den mer sosialt rettferdig. Men vi er *ikke* innstilt på det Høyre foreslår, nemlig å gi millioner av kroner i skattelette til dem som har aller mest fra før av i Norge. Det fører til økt sosial urettferdighet, og det fører til større forskjeller, slik Høyre og Fremskrittspartiet går inn for.

Så har vi gjort noe med skjemaveldet. Det største forenklingstiltak som noen gang er gjort, er under denne regjeringen, hvor næringsministeren og finansministeren har vært pådriverne for å fjerne revisjonsplikten for de mindre bedriftene. Og resultatene teller jo. Da den forrige regjeringen satt, var det knapt vekst i privat sysselsetting, det gikk dårlig i privat norsk næringsliv på veldig mange områder. Under denne regjeringen har det vært en kraftig vekst i private arbeidsplasser, i private bedrifter, og mange nyetableringer. Og vi har hatt en mye sterkere vekst i privat sysselsetting under denne regjeringen, med finanskrisen, enn det den forrige regjeringen greide, uten finanskrisen. Så resultatene taler for vår politikk.

Presidenten: Borghild Tenden – til oppfølgingsspørsmål.

Borghild Tenden (V) [11:10:55]: Venstre er også opptatt av verdiskaping i næringslivet, og mange i Norge starter egen bedrift, akkurat slik som statsministeren nå sa. Problemet er at gründere og innovative bedrifter ikke har tilgang til tilstrekkelig risikokapital i tidlig fase, spesielt den type risikokapital som kan tilbys samtidig med spisskompetanse. En del av problemet, slik vi ser det, skyldes at skattesystemet subsidierer investeringer i boliger og eiendommer, og som en konsekvens bidrar det til at altfor lite privat kapital stilles til rådighet for å løfte fram nye bedrifter og lovende innovasjon. Dette har jeg lært – jeg er nylært – går ut over spesielt bedrifter som ønsker å satse utenlands.

Ser statsministeren dette, og er han enig i tankerekken?

Statsminister Jens Stoltenberg [11:11:58]: Jeg er hele tiden opptatt av å diskutere hvordan vi kan gjøre

skattesystemet bedre, og jeg er opptatt av å diskutere hvordan vi kan fremme mer tilførsel av kapital. Heldigvis har vi et privat kapitalmarked, et bankvesen, som fungerer ganske godt, og som myndighetene var med på å hjelpe under finanskrisen. Og det viktigste de er opptatt av, er å finne de mulige lønnsomme prosjektene og være med på å finansiere dem for å kunne tjene penger når det blir lønnsomhet i den typen prosjekter. I tillegg har vi omfattende statlige virkemidler: Innovasjon Norge, såkornfond og andre statlige kilder til kapital.

Når det gjelder boligbeskatningen, skal vi fortsatt ha en lav boligbeskatning her i landet. Det tror jeg det er bred enighet om. Så jeg kommer ikke til å varsle noen økt boligsjatt.

Presidenten: Dermed er den muntlige spørretimen omme.

Sak nr. 2 [11:12:52]

Ordinær spørretime

Presidenten: Det blir en rekke endringer i den oppsatte spørsmålslisten, og presidenten viser i den sammenheng til den oversikten som er omdelt på representantenes plasser i salen.

De foreslåtte endringer i dagens spørretime foreslås godkjent. – Det anses vedtatt.

Endringene var som følger:

Spørsmål 2, fra representanten Elisabeth Aspaker til samferdselsministeren, utsettes til neste spørretime, da statsråden er bortreist.

Spørsmål 6, fra representanten Per Roar Bredvold til miljø- og utviklingsministeren, vil bli besvart av justisministeren på vegne av miljø- og utviklingsministeren, som er bortreist.

Spørsmål 9, fra representanten Henning Warloe til forsknings- og høyere utdanningsministeren, er overført til miljø- og utviklingsministeren som rette vedkommende. Spørsmålet må imidlertid utsettes til neste spørretime, da statsråden er bortreist.

Spørsmål 10, fra representanten Øyvind Korsberg til kulturministeren, vil bli besvart av arbeidsministeren på vegne av kulturministeren, som er bortreist.

Spørsmål 12, fra representanten Bent Høie til arbeidsministeren, er overført til justisministeren som rette vedkommende.

Spørsmål 13, fra representanten Harald T. Nesvik til fiskeri- og kystministeren, utsettes til neste spørretime, da statsråden er bortreist.

S p ø r s m å l 1

Borghild Tenden (V) [11:13:33]: Spørsmålet lyder som følger:

«Under Arbeiderpartiets landsstyremøte i forrige uke

snakket statsminister Jens Stoltenberg varmt om verdiskaping og om det å lykkes i næringslivet. Venstre kjenner godt til forenklingsarbeidet som er gjort ved å videreføre Altinn fra Bondevik II-regjeringen. Vi er også glad for at regjeringen har innført revisjonsfritak for små bedrifter, og at det varsles forenkling av aksjeloven. Dette er noe Venstre har foreslått flere ganger.

Hvilke andre konkrete tiltak vil regjeringen foreta seg?»

Statsråd Trond Giske [11:14:05]: Norske bedrifter bruker store ressurser på å tilfredsstille krav myndighetene stiller gjennom lover og forskrifter. I Soria Moria II-erklæringen la regjeringen vekt på å få på plass enklere regler for næringslivet, spesielt for små og mellomstore bedrifter, og vi forsterker nå arbeidet for en enklere hverdag for bedriftene.

Regjeringen legger stor vekt på å sikre at reguleringer ikke påfører norske bedrifter unødige kostnader og ulemper. Verdiskapingen blir størst dersom offentlige reguleringer og krav om informasjon tar vare på samfunnets behov, men samtidig påfører bedriftene lavest mulig administrative byrder. Det er med andre ord viktig at oppmerksomheten rettes mot tiltak som merkes i den enkelte bedrift.

Regjeringen foreslo før jul at de minste bedriftene skal slippe å måtte ha revisor til å revidere regnskapene sine. Forslaget bidrar til store besparelser for små bedrifter og er et av de viktigste forenklingstiltakene på svært mange år. Forslaget betyr også at rammevilkårene for de minste selskapene i Norge tilpasses den internasjonale utviklingen. Vi ønsker å bremse den uheldige utviklingen vi har sett de siste årene med stadig flere norskregistrerte utenlandske foretak. Forslaget om unntak fra revisjonsplikten innebærer at norske aksjeselskaper og såkalte NUF-er likestilles når det gjelder krav til revisjon

Regjeringen har videre tatt initiativ til forenklinger i aksjeloven. Utredningen om dette temaet inneholder mange viktige forslag som vil gjøre hverdagen betydelig enklere for små og mellomstore aksjeselskaper. Det vil være naturlig å se disse endringsforslagene i sammenheng med fjerningen av revisjonsplikt, som vi fremmet før jul. Det er viktig å modernisere aksjeloven og bringe den inn på nivå med – og helst litt i forkant av – land som det er naturlig å sammenligne seg med både i Norden og resten av Europa.

Et annet svært viktig verktøy i regjeringens pågående forenklingsarbeid er Altinn, myndighetenes Internett-portal for elektronisk innrapportering og dialog med næringslivet. Over 400 000 bedrifter har gått over fra papirbasert til elektronisk innlevering av offentlige skjemaer gjennom Altinn siden oppstarten i 2003. Vi tar sikte på en utvikling der elektroniske tjenester fullt ut erstatter papir i kommunikasjonen mellom næringslivet og offentlig sektor.

Altinn II-prosjektet innebærer en ytterligere forbedring og utvikling av Altinn-portalene. Her vil næringslivet få tilgang på alle relevante elektroniske tjenester fra det offentlige uavhengig av hvilken etat som produserer disse tjenestene.

Regjeringen vil i løpet av våren legge fram et ambisiøst tallfestet mål for å redusere kostnadene bedrifter har for å følge opp krav fra myndighetene. Det er også viktig at nye unødvendige krav ikke skal pålegges. Vi mener at tallfesting av forenklingsmål er et av flere politiske virkemidler for å oppnå reelle resultater av arbeidet med forenkling. I forbindelse med det arbeidet vil det også komme ytterligere konkrete tiltak for å nå forenklingmålet. Disse må imidlertid utformes i nært samarbeid med de enkelte departementer. Regjeringen er svært opptatt av at tiltakene bidrar til en merkelig og målbar forbedring til det bedre i bedriftenes hverdag.

Line Henriette Hjemdal hadde her overtatt presidentplassen.

Borghild Tenden (V) [11:17:00]: Jeg takker næringsministeren for svaret. Til tross for det svaret jeg fikk nå, er det altså sånn at veldig mange forskere og økonomer påpeker overfor meg at Norge har helt konkrete problemer med verdiskapende entreprenørskap og innovasjon, til tross for at det er relativt mange som starter nye bedrifter hvert år i Norge. Problemet vårt er at gründere og innovative bedrifter ikke har tilgang til risikokapital i tidlig fase, som jeg også tok opp med statsministeren i sted. Og spesielt er det den typen risikokapital som tilbys sammen med kompetanse, som er utfordringen i mange bedrifter. Venstre ønsker at dette skal være mer markedsorientert og skje på en forretningsmessig måte.

Ser næringsministeren dette, og er det noe næringsministeren kan tenke seg å gjøre noe med?

Statsråd Trond Giske [11:18:08]: Tilgang på risikovillig og gjerne kompetent kapital er ett av elementene som legger til rette for et godt næringsliv. Mye av dette må komme fra privat sektor, men det er jo også sånn at offentlige virkemidler bidrar til risikokapital. Innovasjon Norge er jo en av de institusjonene vi bruker. Der har vi hatt en stor evaluering. Den er nå på høring og skal ende opp i en revidering av Innovasjon Norges virkemiddelapparat. Det blir en viktig arena for å diskutere nettopp det spørsmålsstilleren viser til.

Vi har også såkornfond, vi har Investinor, vi har Argentum, som bidrar til kapital til bedrifter i en utviklingsfase. I en god og aktiv næringspolitikk – jeg er helt enig – er det viktig å ha oppmerksomhet om det å sørge for at næringslivet får tilgang på god og risikovillig kapital, også i en gründer-/entreprenørfase.

Borghild Tenden (V) [11:19:10]: Jeg takker for positivt svar fra næringsministeren.

Venstre har foreslått en ordning med skattefradrag for personer som skyter inn såkorn- og oppstartkapital i form av egenkapitalinnskudd, aksjer og konvertible avdragsfrie lån i en tidlig fase. Vi kaller denne ordningen for KapitalFUNN. Hva synes næringsministeren om en slik ordning?

Statsråd Trond Giske [11:19:35]: Jeg tror jeg skal være litt forsiktig med å si ja eller nei til gode forslag over

bordet. Jeg har registrert at Venstre har mange gode forslag, også til forenklingsarbeidet, som har vært fremmet i Stortinget, og som vi også skal ta med oss når vi skal lage en handlingsplan på basis av det målet vi setter. Men generelt er det jo slik at en av grunnene til at det kan bli mye byråkrati, dokumenter, skjemaer, rapporteringer og ekstraarbeid for næringslivet, er at man lager mange spesialordninger, f.eks. innenfor skattevesenet. Det beste for næringslivet generelt sett når det gjelder å redusere byråkrati, er å ha brede, lave skattesatser, som er uten så mange unntak, slik at man slipper å ha både et svært regelverk som man må sette seg inn i, og et svært rapporteringskrav som er knyttet til de enkelte unntakene og særbestemmelsene. Om det er relevant for denne problemstillingen, skal jeg kanskje være litt forsiktig med å konkludere på, men generelt er det nok sånn at færrest mulig unntak gir et enklest mulig regelverk.

Spørsmål 2

Fra representanten Elisabeth Aspaker til samferdselsministeren:

«Fergesambandet Breivikeidet–Svendsby på fylkesvei 91 er høyt trafikkert året rundt og benyttes som omkjøringsvei når E6 i Kåfjorden er rasstengt. Fylkesvei 91 er også hyppig benyttet av reiselivet fordi turistene her får nærkontakt med de mektige Lyngsalpene.

Hva er bakgrunnen for at Statens vegvesen Region nord i anbudsdokumenter stiller lavere krav til standard på fergemateriell for sambandet i Lyngen landskapsvernområde enn for lignende fergesamband på Helgeland, og at Lyngen nå får fergemateriell av dårligere kvalitet?»

Presidenten: Dette spørsmålet er utsatt til neste spørretime.

Spørsmål 3

Jon Georg Dale (FrP) [11:20:57]: «Helse Midt-Norge har etter pålegg frå statsråden vedteke å samle dei to helseforetak i Møre og Romsdal i eitt foretak. Dette skjer i etterkant av avgjerda om å ikkje bygge nytt sjukehus i Molde. Mange fryktar difor at denne samanslåinga vert gjort for på sikt å få færre sjukehus i fylket.

Kva er målsetjinga til statsråden med å samle dei to foretak i Møre og Romsdal?»

Statsråd Anne-Grete Strøm-Erichsen [11:21:34]: Mitt hovedanliggende i denne saken er at befolkningen i Møre og Romsdal skal ha et spesialisthelsetjenestetilbud av god kvalitet. Derfor ba jeg Helse Midt-Norge i foretaks-møtet den 25. januar i år å innføre ett felles helseforetak i Møre og Romsdal innen 1. juli i år.

En hensiktsmessig sykehusstruktur er en forutsetning for at vi skal sikre målet om likeverdige helsetjenester av god kvalitet for alle. De enkelte sykehusene i et helseforetak er oftest organisert slik at de tilbyr en stor andel av

nødvendige spesialisthelsetjenester ved å bruke ett eller flere sykehus. Når arbeidsfordelingen er avklart mellom sykehusene i helseforetaket, legges det til rette for helhetlig og sammenhengende pasientforløp. God kvalitet og kompetanse i alle ledd kan sikres ved å etablere faglige nettverk og arenaer for samarbeid der fagressursene ses i sammenheng. Moderne informasjonsteknologi med trådløs overføring av bilder og prøvesvar, telemedisin og felles beslutningssystemer på nett kan støtte et slikt faglig samarbeid.

For Helse Nordmøre og Romsdal er situasjonen i dag at en stor andel av befolkningen får sitt spesialisthelsetjenestetilbud ved andre helseforetak, som Helse Sunnmøre og St. Olavs hospital. Jeg mener at det må legges til rette for bedre samordning av tilbudet i regionen, slik at flere av pasientene får et helhetlig tilbud innenfor sitt eget helseforetak. Derfor har jeg bedt Helse Midt-Norge om å innføre ett helseforetak i Møre og Romsdal innen 1. juli i år.

Jon Georg Dale (FrP) [11:23:10]: Eg er glad for at helseministeren avklarer at det er faglege grunngevingar for dette vedtaket. Likevel er det slik at den store utfordringa for helseforetaka både i Møre og Romsdal og i andre fylke jo er situasjonen knytt til dei regionale føretaka, då det på ein måte er vanskeleg for både tilsette og pasientar innanfor føretaka å samarbeide naturlege vegar, fordi dei regionale helseforetaka sperrar for det som kan vere naturlege samarbeidskonstellasjonar. I den samanhengen var det naturleg at helseministeren også tok ein gjennomgang på problematikken med omsyn til korleis ein organiserer dette utanfor det felles helseforetaket som no vert i Møre og Romsdal.

Spørsmålet mitt i så måte er: Vil statsråden då også vurdere å sjå på dei regionale helseforetaka si rolle – om dei framleis skal eksistere, men ikkje minst korleis ein skal løyse problema knytte til ulike grenser mellom dei regionale helseforetaka?

Statsråd Anne-Grete Strøm-Erichsen [11:24:13]: Det er helt klart at det er faglige begrunnelser for mitt ønske om å slå disse sammen – så er vi enige om det.

Men når det gjelder de regionale helseforetakene, er de i utgangspunktet innrettet slik at det skal være naturlige regionale enheter. Så ser jo jeg at man noen ganger kan komme i en situasjon hvor ny infrastruktur, nye veier, nye broer og tunneler kan gjøre det hensiktsmessig å samarbeide på andre måter. Hvis det er til det beste for befolkningen, mener jeg at det må legges til rette for det. Det er ikke sikkert at det nødvendigvis krever at man endrer grensene, men at man er mer åpen for å samarbeide mellom ulike helseforetak, som vi også ser eksempler på, f.eks. i forslaget om samarbeid mellom Helse Vest og Helse Midt-Norge om fødetilbud.

Jon Georg Dale (FrP) [11:25:09]: Ein skal vanlegvis vere forsiktig med å rose regjeringa, men eg synest jo for så vidt statsråden er ganske tydeleg i svara sine i dag. Det som likevel er beklageleg, er at ho innser at i mange til-

felle vil dei regionale helseforetaka bidra til skeivheiter, som ikkje hadde vore der dersom dei regionale helseforetaka forsvann, eller om ein la dei ned og heldt ved lag dei opphavlege helseforetaka.

Då er spørsmålet: Korfor er statsråden så låst på dei regionale helseforetaka, når alle ser at det vert uheldige konsekvensar, som også statsråden ser? Korfor har statsråden låst seg til ein modell framfor å vere open i forhold til korleis ein best mogleg organiserer helsetilbodet, ikkje berre i denne regionen, men over heile landet?

Statsråd Anne-Grete Strøm-Erichsen [11:25:57]: Ikke minst på bakgrunn av den debatten som har vært om styringsform og om hele organiseringen av spesialisthelsetjenesten i det siste, har jeg tenkt veldig nøye gjennom hele situasjonen for spesialisthelsetjenesten: Er den godt organisert? Burde vi gjort noen justeringer?

Når det gjelder de regionale helseforetakene, er jo de nettopp innrettet slik at de skal kunne gi et totaltilbud for en pasientgruppe i sin region. Noen tilbud er for små til å ha innenfor et enkelt lokalt helseforetak. Selv om man f.eks. slår sammen de to i Møre og Romsdal, vil det likevel være for lite til å kunne tilby alle typer tjenester. Man vil være nødt til å bruke St. Olav, Haukeland, Ullevål, Arendal eller Kristiansand for å kunne gi det optimale tilbudet. Og så er det noe med at disse regionene kjenner befolkningen, de kjenner best hvordan ting skal organiseres. Jeg har ingen tro på at man skal kunne sitte i Oslo og gjøre dette. Derfor er jeg opptatt av at de regionale helseforetakene skal fortsette, til beste for pasientene.

Spørsmål 4

Trine Skei Grande (V) [11:27:36]: «I Aftenposten 7. februar varsler landbruksminister Lars Peder Brekk at det vil bli en ny runde i regjeringa om fritt gårdssalg av alkohol. Brekk slår fast at dette ikke på noen måte vil rokke ved Vinmonopolets stilling. Venstre har flere ganger i Stortinget foreslått det samme som Brekk tar til orde for.

Er statsråden enig med Brekk i at dette ikke vil utfordre Vinmonopol-ordningen, eller fastholder statsråden tidligere påstander om at hensynet til Vinmonopolet veier tyngre enn hensynet til lokale alkoholprodusenter?»

Statsråd Anne-Grete Strøm-Erichsen [11:28:12]: Stortinget har flere ganger tatt stilling til gårdssalg av alkoholholdig drikk over 4,7 pst., senest ved behandlingen av Dokument 8:123 S for 2009–2010, som var fremmet av representantene Skei Grande og Tenden. Forslaget ble behandlet 19. november 2010 og fikk ikke tilslutning.

Jeg er ikke imot å legge til rette for nisjeprodukter og lokale initiativ. Jeg ser at intensjonene er gode. Men forslaget reiser prinsipielle alkoholpolitiske spørsmål.

Alkoholpolitisk handler denne saken ikke først og fremst om den økte tilgjengeligheten til alkohol som gårdssalg i seg selv ville medføre. En begrenset ord-

ning ville antakelig ikke innebære større konsekvenser for alkoholkonsumet.

Alkoholmonopolet, derimot, er et unntak fra EØS-avtalens regler om fritt varebytte. EØS-retten stiller krav om at man likebehandler innenlandske og utenlandske produsenter, at man ikke går lenger i å benytte virkemidler enn nødvendig, og at man er konsekvent. Man kan altså ikke skru av og på regelverket som det passer.

Utredninger i Sverige viser også at det ikke er mulig å få til gårdssalg i tradisjonell forstand innenfor EU-retten. Det ville stride mot likebehandlingsprinsippet. En ordning med salg av lokale produkter måtte i så fall åpne for at også utenlandske småskalaprodusenter fikk åpne utvalg i Sverige. En slik utvidet ordning ville være ikke-diskriminerende, ifølge utredningen. Et annet aspekt som er vurdert, er at EF-domstolen muligens ville komme til at en slik ordning ville utfordre Systembolagets EU-rettslige fundament. Svenske myndigheter har foreløpig ikke tatt stilling til hvordan utredningen skal følges opp.

Regjeringen har fremmet en proposisjon for Stortinget hvor vi går inn for å åpne for gårdssalg av alkoholholdig drikk som inneholder inntil 4,7 pst. alkohol. Her sier vi også at vi vil følge med på den svenske prosessen.

Den norske monopolordningen fungerer godt og har bred oppslutning, men det er krevende å opprettholde den. Små endringer i rammevilkårene kan få store konsekvenser. Jeg er imidlertid veldig opptatt av å verne om vinmonopolordningen. Det er også bakgrunnen for at regjeringen ikke har valgt å fremme forslag om gårdssalg av alkoholholdig drikk over 4,7 pst.

Trine Skei Grande (V) [11:30:45]: Statsråden kan ikke ha lest verken det forslaget Venstre fremmet, eller den utredningen som heter Gårdsförsäljning, SOU 2010:98. Den ble lagt fram 16. desember i fjor. Sjøl om Sverige har borgerlig regjering, har de sjølsagt ikke fått implementert en offentlig utredning riktig ennå. Men det som ligger der, er en ordning med gårdssalg, som man knytter til enten et studiebesøk, en forelesning, en omvisning eller noe liknende. Man lager en maksimalkvote på en liter brennevin, tre liter vin eller fem liter øl per kunde. Alt dette lå også i Venstres forslag. De sier at hvis de innfører dette, blir det også EU-legalt. Da bryter det ikke med noen av de tingene.

Hvis man setter som krav at man skal ha en omvisning på produksjonsstedet for å kunne selge nisjeprodukter i en kvote per person, er det vel ikke så aktuelt at man får mulighet til en omvisning på en fransk vingård samtidig som man befinner seg i Sverige. Det er vel kanskje en litt søkt sammenlikning.

Statsråd Anne-Grete Strøm-Erichsen [11:31:55]: Slik jeg oppfatter den svenske utredningen, er det slik at andre gårdsprodusenter måtte kunne selge i Sverige. Det er i hvert fall slik jeg har forstått det.

Når det gjelder alle disse kreative forslagene, er jeg opptatt av at vi skal kunne stimulere til gårdsturisme, og at vi skal kunne stimulere lokale produsenter. Det har jo nettopp Vinmonopolet gjort ved å ta inn lokale produkter

i sine utvalgshyller. På den måten har de prøvd å stimulere til salg av lokale produkter fra monopolordningen. Vinmonopolordningen er faktisk noe av det Norges befolkning er mest fornøyd med. Det er et særdeles viktig alkoholpolitisk virkemiddel, og all forskning viser det. Jeg må si at jeg er bekymret for at man skal utfordre den ordningen. Men som sagt følger vi veldig nøye med på hva som skjer i Sverige, og vi vil selvfølgelig fortsette med det.

Trine Skei Grande (V) [11:33:04]: Venstre har ingen ønsker om å nedkjempe Vinmonopolet. Vi tror det fungerer alkoholpolitisk, pluss at det gir mye god kvalitet til norske borgere. Det gjør at norske borgere har tilgang til kvalitetsprodukter på dette området som borgere i andre land faktisk ikke har. Det syns vi er positivt.

Men det som er litt underlig, er at når vi kommuniserer med landbruksministeren på dette området, er han veldig positiv til Venstres forslag. Han sier bl.a. i Aftenposten 7. februar: «Sverige og Norge jobber sammen om dette.» Han vil se på hvordan vi praktisk kan få i gang salg av alkohol fra lokale produsenter. «Nå får Stortinget behandle dette forslaget, så får vi se hva resultatet blir», sier han i samme artikkel. Han har tidligere gått ut i VG og sagt at han er veldig for å innføre slike gårdssalg. Så spørsmålet mitt er: Er landbruksministeren helt privatpraktiserende, eller er det slik at Venstre har fått en statsråd i regjeringa uten å merke det?

Statsråd Anne-Grete Strøm-Erichsen [11:34:08]: Jeg vil bare vise til den proposisjonen vi har fremmet for Stortinget, hvor vi går inn for å åpne for gårdssalg av alkoholholdig drikk, inntil 4,7 pst. Det står jeg fast ved. Men som sagt, vi følger med på hva som skjer i Sverige, og vi er opptatt av å ikke utfordre vinmonopolordningen.

Jeg har forståelse for at mange ting kan virke ulogisk, men når vi har bedt om en monopolordning som ikke egentlig er blant EUs fremste ønsker, mener jeg at vi også har et stort ansvar for å beskytte den, og ikke utfordre unødvendig. Vi ser hva de andre nordiske land gjør, og vil følge med på det, men per i dag har vi altså fremmet en proposisjon for Stortinget, som gjelder alkoholholdig drikk, inntil 4,7 pst.

Spørsmål 5

Sonja Irene Sjøli (H) [11:35:18]: «Det vises til oppslag i mediene hvor parlamentarisk leder i Arbeiderpartiet, Helga Pedersen, foreslår at det innføres en ultralydundersøkelse til alle gravide i 12. svangerskapsuke.

Er det regjeringens politikk?»

Statsråd Anne-Grete Strøm-Erichsen [11:35:35]: Den rutinemessige ultralydundersøkelsen som tilbys gravide i uke 17–19, er en del av den alminnelige svangerskapsomsorgen. Formålet med denne undersøkelsen er særlig å gi opplysninger om sikrest mulig tid for ventet fødsel, om det er ett eller flere fostre, hvor morkaken er plassert i livmoren, og hvordan fosteret utvikler seg.

Bruk av ultralyd der formålet er å få informasjon om fosterets genetiske egenskaper, å påvise eller utelukke sykdom eller utviklingsavvik, er derimot å betrakte som fosterdiagnostikk. I slike tilfeller er bruk av ultralyd omfattet av bioteknologilovens regulering av fosterdiagnostikk. Ultralydundersøkelser i fosterdiagnostisk øyemed kan i dag bare utføres når vilkårene for fosterdiagnostikk er oppfylt, f.eks. der kvinnen er over 38 år. Bruk av ultralyd tidlig i svangerskapet reiser en rekke etiske spørsmål.

Stortinget ba om at bioteknologiloven skulle evalueres etter fem års praktisering. I juni 2009 ba departementet Helsedirektoratet om bl.a. å kartlegge status på fagområdet bioteknologi – nasjonalt og internasjonalt. Fosterdiagnostikk, herunder tidlig ultralyd, var et av flere temaer i arbeidet. Helsedirektoratet leverte 10. februar i år en rapport som svar på departementets bestilling.

Vi skal nå gå grundig gjennom denne rapporten før det tas stilling til hvordan den videre prosessen med evalueringen vil bli. Derfor er det for tidlig for meg å konkludere om enkeltelementer i denne evalueringen, også spørsmålet om hvorvidt ultralydundersøkelse skal tilbys alle gravide i 12. svangerskapsuke.

Sonja Irene Sjøli (H) [11:37:30]: Takk for svaret. Jeg er veldig glad for at statsråden er opptatt av både kunnskap og refleksjon i forhold til disse vanskelige spørsmålene.

Høyre har tatt til orde for en konsensuskonferanse, slik det ble gjennomført både i 1985 og 1986 vedrørende ultralyd både i 18. og 12. uke. Ved en slik konferanse vil man få en bred gjennomgang og en vurdering av de medisinskfaglige spørsmålene – de etiske, juridiske og prioriteringsmessige – i tillegg til at brukerne også blir hørt. Så kan man ha et bredt utvalg av leger, jordmødre, etikere, jurister, pasientorganisasjoner, brukerorganisasjoner osv.

Jeg tror det er viktig nå, for det er veldig mye synsing, mye følelser, kanskje for lite kunnskap og veldig mye sammenblanding. Jeg tror det er viktig å få roet ned denne saken nå, gjennomføre en konsensuskonferanse, og få et bredt og godt grunnlag for de valg vi skal ta. Så jeg spør da statsråden om hun vil ta initiativ til en konsensuskonferanse.

Statsråd Anne-Grete Strøm-Erichsen [11:38:39]: Jeg er helt enig med representanten i at det er viktig i denne saken å skaffe seg kunnskap, og kunnskap på mange felt. Nasjonalt råd for kvalitet og prioritering skal bl.a. ha dette på sin dagsorden på sitt neste møte, nettopp for å drøfte alle aspekter ved det.

Jeg ser også behovet for oss alle for å få bred debatt og bred kunnskap, og jeg følger derfor representanten langt i hvordan dette skal foregå. Jeg vil i hvert fall ta initiativ til at vi skal ha en bred konferanse hvor vi tar opp de etiske, juridiske og ikke minst de faglige spørsmålene, og ser på hva vi kan få ut av dette hvis man skulle velge å gjøre endringer. Også brukerorganisasjonene er selvfølgelig viktige her. Så jeg skal ta initiativ til det. Hvorvidt det blir en konsensuskonferanse, vil jeg be om å få komme tilbake til, men at vi skal ta opp dette i full bredde, kan jeg love.

Sonja Irene Sjøli (H) [11:39:49]: Jeg er veldig glad for dette svaret. Det er veldig trygghende.

For Høyres del er det to kriterier, eller to perspektiver, som er veldig viktige og avgjørende for å vurdere dette tilbudet: for det første at det er kunnskapsbasert, og at det må vise en helsegevinst for mor og barn. Så langt har Kunnskapssenterets kunnskapsoppsummering senest sist uke vist at det ikke er noe grunnlag for å hevde at tidlig ultralyd av alle gravide vil gi noen helsegevinst. For det andre vil ikke Høyre kunne akseptere en utvikling som går i retning av en sterkere utvelgelse av foster, og vi snakker i hovedsak om Downs syndrom.

Er helseministeren enig med Høyre i at disse perspektivene må tillegges betydelig vekt når det skal tas en avgjørelse om tidlig ultralyd av alle gravide?

Statsråd Anne-Grete Strøm-Erichsen [11:40:45]: Jeg er enig i at alle dilemmaer og etiske spørsmål vi blir stilt overfor i forbindelse med bioteknologiloven og ikke minst ny forskning, nye muligheter for hva man kan gjøre, gjør at dette er spørsmål som vi må drøfte veldig grundig og skaffe oss all kunnskap om. Så ser jeg jo også at Kunnskapssenteret er ganske nyansert når det gjelder dette, som representanten også refererte til. Derfor er jeg opptatt av at vi skal ta dette opp i full bredde. Det er så krevende spørsmål, at vi alle fortjener å skaffe oss kunnskap og ta alle de debatter som dette medfører.

Spørsmål 6

Presidenten: Dette spørsmålet, fra representanten Per Roar Bredvold til miljø- og utviklingsministeren, vil bli besvart av justisminister Grete Faremo på vegne av miljø- og utviklingsministeren, som er bortreist.

Per Roar Bredvold (FrP) [11:42:02]: Jeg ønsker å stille følgende spørsmål til miljø- og utviklingsministeren, som vil bli besvart av justisministeren:

«Fylkesmannen i Hedmark har omgjort Engerdal kommunes ja til bruk av helikopter i forbindelse med Elvdal'n Snow Games. Dette resulterer mest sannsynlig i at arrangementet ikke kan gjennomføres.

Mener statsråden det er riktig at fylkesmannen omgjør en kommunes vedtak, i dette tilfellet Engerdal kommune, slik at kommunens vedtak blir tilsidesatt og ikke har noen verdi?»

Statsråd Grete Faremo [11:42:32]: På vegne av miljø- og utviklingsministeren vil jeg få si følgende: Representanten viser til et vedtak 17. januar 2011 der Engerdal kommune har gitt Elvdal'n Snow Games tillatelse til bruk av helikopter for å frakte skiløpere til toppen av Rømundfjellet.

Dette vedtaket er omgjort av fylkesmannen i brev av 4. februar 2011, da fylkesmannen mener at vedtaket er i strid med motorferdselloven.

Motoriserte framkomstmidler i utmark og vassdrag vil i mange tilfeller tjene åpenbare nytteformål, og det er lov

til å kjøre snøscooter, firehjuling og helikopter til mange formål i dag. Samtidig medfører motorferdsel i naturen en rekke ulemper og skader, som støy, ulemper for dem som utøver friluftsliv, terrengskader og forstyrrelser av dyrelivet, og også konflikter med friluftslivet.

Både det enkelte kjøretøy og summen av mange motor-kjøretøyer utgjør en belastning for naturen og friluftslivet. Det er således gode grunner til å ha en streng regulering av adgangen til motorisert ferdsel i utmark.

Utgangspunktet i motorferdselloven er at motorisert ferdsel i utmark er forbudt i Norge. Regelverket åpner likevel for nyttekjøring til en lang rekke formål, både direkte i lov og forskrift og gjennom tillatelse og dispensasjoner. Såkalt helikopterskiing, dvs. helikopterturer for skiturister til fjelltopper, breer eller andre mer eller mindre utilgjengelige steder, er det imidlertid et absolutt forbud mot. Forbudet framgår av en egen forskrift 14. mars 1988. Miljøverndepartementet har i brev 10. mars 2004 uttalt at motorferdselloven § 6 likevel kan åpne for mulighet for tillatelse til helikoptertransport ved særskilte sportsarrangementer av kortvarig karakter. Det primære innholdet må være oppvisning/konkurranse for et begrenset antall deltagere, og arrangementet må ikke framstå som ledd i et turopplegg.

Når en kommune fatter et vedtak som er i strid med lov eller forskrift, har fylkesmannen plikt til å gripe inn og omgjøre vedtaket. Dette følger av alminnelig forvaltningsrett.

I saken her er fylkesmannens vedtak påklaget til Direktoratet for naturforvaltning. Ettersom klagesaksbehandlingen ikke er avsluttet, ønsker jeg ikke å kommentere avgjørelsene i denne saken spesielt. Jeg vil imidlertid vise til at det framgår av fylkesmannen i Hedmarks oversendelse av klagen til Direktoratet for naturforvaltning 11. februar at fylkesmannen har besluttet å utsette iverksetting av sitt vedtak til klagen er endelig behandlet av direktoratet. Dette innebærer at kommunens vedtak blir stående inntil Direktoratet for naturforvaltning har avgjort saken.

Per Roar Bredvold (FrP) [11:45:24]: Jeg takker statsråden for svaret, som jeg er litt usikker på hvordan jeg skal tolke.

Man viser til belastning for naturen. Er det noe Engerdal kommune bl.a. har, så er det natur. Engerdal kommune består av 2 195 km², og det vil si at hver innbygger i Engerdal kommune har ca. 1,4 km² å boltre seg på – det er 1 450 innbyggere i kommunen. Man har mye snø, man har mye vinter, og man har mye natur. Det er klart at det er en grunn til at folk bor i Engerdal, og det handler bl.a. om livskvalitet. Livskvalitet kan være så mye, men i dette tilfellet er det å få lov til å arrangere ekstrem-sportarrangementet i Søre Elvedalen. Det ble arrangert i fjor, og det var en suksess, og man vil fortsette suksessen i år. Man søker på samme måte og får ja fra kommunen, men fylkesmannen sier nei. Det er ikke enkelt å få til noe som heter f.eks. bolyst og livskvalitet i en liten kommune som heter Engerdal, når regelverket skal styres så hardt.

Statsråd Grete Faremo [11:46:32]: Jeg må legge til grunn at de ulike hensyn som gjør seg gjeldende i dette spørsmålet, er grundig overveid og avveid i forbindelse med at loven ble behandlet og vedtatt, og hvor også fullmaktskompetansen til å fatte vedtak er lagt, og at her er det fattet et vedtak hos fylkesmannen, som nå ligger til behandling i Direktoratet for naturforvaltning. Det vil ikke være riktig av meg å forskuttere den endelige behandlingen av dette. Kommunens vedtak står med det fylkesmannen har sagt, inntil eventuelt annet vedtak er fattet.

Per Roar Bredvold (FrP) [11:47:31]: I mange kommuner, kanskje i alle kommuner, trenger man gründere som skaper et eller annet, slik at det blir livskvalitet, bolyst, som skaper noe for næringslivet, som skaper noe for turisme osv. Dette er et arrangement som absolutt er med på å skape alt dette. I en kommune som har så mye natur, skulle ikke dette være noe problem. Kommunen har fattet sitt vedtak, og det har de gjort på grunnlag av motorferdsellovens § 6. Kommunen sier at Elvdal'n Snow Games er et positivt tiltak som «skaper aktivitet i en liten kommune» og påpeker at tillatelsen også ble gitt i fjor. Så det er ikke noe som er nytt i år. Det var også i fjor.

Jeg blir litt frustrert når vi har fraflytting i mange kommuner, og det skrives om at det må skje noe. Når så gründere som dette prøver å få til noe, så stoppes det av myndighetene. Jeg blir litt frustrert når jeg ser og hører det jeg ser og hører nå.

Presidenten: Presidenten får da si at vi får se om statsråden kan gjøre noe med frustrasjonen til representanten Bredvold.

Statsråd Grete Faremo [11:48:46]: Jeg kan bare gjenta at det er kommunens vedtak som står, så lenge ikke annet vedtak er fattet, og at saken nå ligger til behandling i Direktoratet for naturforvaltning. Dette framgår med bakgrunn i det fylkesmannen også har meddelt, at vedtaket er gitt oppsettende virkning.

Spørsmål 7

Anders B. Werp (H) [11:49:36]: «Justisministeren uttalte til Dagbladet 22. juli 2010 at politiet bør nedprioritere flere politioppgaver, bl.a. de mindre narkotikasakene, tiggging, prostitusjon og utelivsvold. Nylig så vi at Arbeiderpartiets byrådsleder kandidat i Oslo vil ha nulltoleranse mot narkotikasalg, ifølge vg.no 3. februar 2011. Lokalpolitikere er altså enig i Høyres politikk på dette området.

Hva er regjeringens politikk når det gjelder å stanse narkotikaomsetning, og vil man endre politiets prioritering av innsats på dette området?»

Statsråd Grete Faremo [11:50:16]: Jeg kan forsikre om at jeg ikke ser noe problematisk i at Høyre er enig i det synet på narkotikapolitikken som Arbeiderpartiets byrådsleder kandidat i Oslo har gitt uttrykk for. Regjeringen står

for en restriktiv og helhetlig rusmiddelpolitikk. Bekjempelse av narkotikakriminalitet i alle former er en viktig del av denne politikken, der politiet har prioriterte oppgaver. Politiet skal sammen med andre nasjonale instanser rette innsatsen mot hele narkotikakjeden, fra dyrking og produksjon, smugling og illegal distribusjon via illegale nettverk til besittelse, småsalg og misbruk. For å kunne redusere tilførsel av narkotika på det norske, illegale markedet er det viktig at politiet har en konsentrert innsats for å avdekke og ta omsettere og bakmenn. I en slik sammenheng skal politiet nettopp oppprioritere innsatsen mot narkotika, noe også justisministeren understreket i debatten etter oppslaget som representanten Werp henviser til. Denne innsatsen skal gjøres i sammenheng med annen innsats mot organiserte former for kriminalitet, fordi den organiserte kriminaliteten er pulsåren i den illegale narkotikaomsetningen. De som omsetter mindre kvanta til misbrukerne, er en del av denne organiserte kriminaliteten. Etter min oppfatning er det ikke noen uenighet mellom synspunktene til regjeringen og Arbeiderpartiets byrådsleder kandidat i Oslo, slik representanten Werp synes å forutsette i sitt spørsmål.

Det må likevel være lov å tenke i nye baner på dette området og lete etter nye spor som kan føre fram til at samfunnets samlede innsats mot narkotika blir mer effektiv. Regjeringen oppnevnte Stoltenberg-utvalget i 2009. Utvalget avga sin rapport om narkotika i fjor med flere spennende forslag. Rapporten har også vært på høring, og regjeringen vil vurdere forslagene på bakgrunn av høringsuttalelsen.

Som et særskilt tiltak i denne sammenhengen har Justisdepartementet i samarbeid med Helse- og omsorgsdepartementet nedsatt en arbeidsgruppe for å utrede behovet for alternative reaksjonsformer ved besittelse og bruk av mindre kvanta narkotika.

Målet må være å styrke mulighetene for å forebygge rusmiddelmissbruk og øke hjelpen til dem som har utviklet et misbruk. Dette skal flere instanser gjøre i samarbeid. Politiet er én av dem. Jeg ser det derfor ikke slik at politiets prioriteringer endres – tvert imot. Ved å styrke politiets innsats mot illegalt salg og omsetning og intensivere andre instansers arbeid for å forebygge rusmiddelmissbruk og å hjelpe misbrukerne, betyr dette også en opprioritering av innsatsen mot narkotikaomsetningen.

Anders B. Werp (H) [11:53:02]: Jeg takker for svaret.

Det dette dreier seg om, er jo å skape trygghet i nærmiljøet. I visse nærmiljøer er det dessverre blitt en dagligdags hendelse at man møter selgere, og for så vidt også misbrukere, men i denne omgang er fokuset på selgerne av narkotika på gatenivå.

Høyre har i lang tid og gjennom mange forslag fremmet tiltak for en nulltoleranse på dette området. Svaret er i den sammenhengen avklarende ved at både regjeringen og Arbeiderpartiets lokale kandidater gir det samme budskap, og at vi sånn sett har et grunnlag for å finne felles løsninger, forhåpentligvis.

I forbindelse med noen av de tiltakene Høyre tidligere har foreslått, som går på samarbeidet mellom kommune og politi, vil et oppfølgingsspørsmål derfor være: Er det

å gi muligheter i politivedtektene, f.eks. til bortvisning, et tiltak som regjeringen kan se på på nytt?

Statsråd Grete Faremo [11:54:17]: Kampen mot narkotika krever tiltak på ulike nivåer. Jeg er veldig glad for det tette samarbeidet som har utviklet seg mellom politiet og kommunale myndigheter gjennom årene. Hvordan vi sammen kan sikre at innsatsen mot narkotika blir så effektiv som mulig, er viktig å gå grundig gjennom. For meg handler ikke dette om et enten-eller, det er viktig at dette arbeidet prioriteres både av politiet og øvrige offentlige myndigheter. Uten at jeg kjenner til konkrete forslag om endringer i kommunale vedtekter, er jeg sikker på at dette også er tiltak som vurderes i dette etablerte samarbeidet mellom politi og kommunale myndigheter, som også finner sted her i Oslo.

Anders B. Werp (H) [11:55:21]: Takk. Byrådet i Oslo har i aller høyeste grad en aktiv holdning til dette, og sett fra Høyres side ønsker vi i samarbeid med lokale folkevalgte å legge til rette for en samfunnsutvikling som gjør at narkotika ikke har noen plass.

Da er spørsmålet til statsråden: Hvilke virkemidler ser statsråden for seg som kommunene ikke har i dag, men som de bør ha for nettopp å styrke innsatsen og det forebyggende arbeidet mot narkotikamisbruk og åpenlyst salg på gatenivå i Oslo og andre steder?

Statsråd Grete Faremo [11:56:04]: Det skjer mange interessante ting på dette området, ikke minst her i Oslo, hvor politimesteren har utviklet en egen strategiplan rettet inn mot åpne bruker- og omsetningssteder for narkotika i Oslo, og hvor det også i politirådet i Oslo derfor har blitt rettet oppmerksomhet inn mot bl.a. dette. Jeg tror ulike tiltak rettet inn mot disse åpne omsetningsstedene er viktige signaler om at verken kommune eller politiet eller samfunnet kan tolerere denne virksomheten. Så må dette ses i sammenheng også med det forsterkede samarbeidet med Kripos, med Tollvesenet, med andre offentlige instanser som er sentrale i det viktige arbeidet med å bekjempe kriminalitet og bekjempe narkotika.

Spørsmål 8

Ivar Kristiansen (H) [11:57:22]: Jeg har følgende spørsmål:

«Ifølge VG vil Arbeiderpartiets justisfraksjon la militærnekte slippe unna siviltjenesten.

Er dette i så fall et forslag som støttes av regjeringen, og vil ikke en avvikling av siviltjenesten være et endelig farvel til den allmenne vernepliktsordning som vi har i Norge?»

Statsråd Grete Faremo [11:57:53]: Verneplikten står sterkt i Norge. Om det skulle være noen tvil hos representanten Kristiansen, så er det for Arbeiderpartiet viktig at man opprettholder denne sterke folkelige forankringen. Det framgår også av vårt partiprogram for perioden 2009–2013:

«Vi ønsker fortsatt allmenn verneplikt, og mener at innretningen på verneplikten og førstegangstjenesten må utvikles for å være best mulig tilpasset Forsvarets, samfunnets og den enkelte vernepliktiges behov.»

Mannskap som innehar en pasifistisk overbevisning, kan etter dagens regelverk likevel fritas for militærtjeneste og overføres til siviltjeneste. Siviltjenesten er av samme lengde som militær førstegangstjeneste, dvs. 12 måneders varighet. Innkallingen til siviltjeneste gjennomføres i dag i et omfang som er ment å understøtte rekrutteringen til den militære verneplikten. Dette innebærer i praksis at rundt 200 mannskaper hvert år gjennomfører siviltjeneste innenfor helse- og sosialsektoren, fredssektoren og natur- og miljøsektoren.

Det har i de senere årene vært en markant nedgang i antall søknader om fritak for militærtjeneste av overbevisningsgrunner. I 1998 ble det fremmet 3 008 fritakssøknader, mens det i 2010 ble registrert 345 søknader. Som følge av nedgangen har kapasiteten i siviltjenesteforvaltningen vært gjenstand for nedjusteringer over flere år.

Vi har allmenn verneplikt for alle menn som er kjent tjenestedyktige. Det er også sesjonsplikt for alle – og da mener jeg også for kvinner. Etter innføring av sesjonsplikt for kvinner har Forsvaret nå et årlig rekrutteringstilfang på nærmere 60 000 ungdommer. Førstegangstjenesten og antallet som kalles inn, er styrt av Forsvarets behov. Om lag 8 000 av disse gjennomfører førstegangstjeneste. Målet med siviltjenesten har vært å understøtte, som jeg nevnte, Forsvarets behov.

Antallet som gjennomfører siviltjeneste, er i denne sammenheng svært begrenset og har derfor ikke lenger samme betydning for hvor stor andel av befolkningen som gjennomfører – eller som har – verneplikt i dagens Norge.

Regjeringen har ikke tatt stilling til hvorvidt den sivile verneplikten bør legges ned. Departementet vil følge utviklingen av søkertallene framover og søke å tilpasse siviltjenesten til de formål som tjenesten er ment å skulle ivareta.

Ivar Kristiansen (H) [12:00:28]: Jeg takker statsråden for svaret.

Jeg er ganske sikker på at også representanter som Jan Bøhler og andre som har fremmet forslaget om å avskaffe siviltjenesteordningen, også har satt seg grundig inn i både Arbeiderpartiets program og i regjeringserklæringen som sådan. Jeg er vel innforstått med at Grunnloven stadfester at enhver av statens borgere er like forpliktet til å verne om sitt fedreland over en viss tid, og herunder er vernepliktsordningen hjemlet. Når statsråden sier at regjeringen ikke har tatt stilling til den videre status for siviltjenesten, blir jeg likevel i tvil om ikke Bøhler & co. likevel har et poeng som de prøver å oppnå et resultat ut fra.

Statsråd Grete Faremo [12:01:32]: Jeg kan forsikre om at verneplikten står sterkt både i Norge og i Arbeiderpartiet, like sterkt som den ligger til grunn for regjeringens arbeid med å utvikle den. Den koplingen som gjøres her til det forslaget som refereres knyttet til siviltjenesten, er søkt. Som jeg peker på, er det et spørsmål som det er

nødvendig å overveie grundig i regjeringen, før eventuelt justisministeren kommer tilbake med forslag om endring i siviltjenesten.

Ivar Kristiansen (H) [12:02:24]: Jeg synes fortsatt at svaret ikke er tilfredsstillende nok. Det er, sannsynligvis med ett parti som unntak, ingen tvil om at et bredt flertall i Stortinget slutter opp om vernepliktsordningen, som er en plikt. Det er ikke dermed sagt at alle skal gjennomføre den. Men hvis man åpner for at den blir frivillig, åpner for at man av forskjellige overbevisningsgrunner kan si nei til å gjennomføre den plikt som Grunnloven stadfester, at dette på mange måter blir en slags frivillighet, er ikke dette søkt i det hele tatt. Da åpner en for at dette ikke blir den plikt som Grunnloven nedfeller. Jeg tar dette opp som et spørsmål, om det virkelig er sånn at regjeringen åpner for å avskaffe plikten til å gjennomføre siviltjeneste for dem som av en eller annen grunn måtte nekte verneplikt.

Statsråd Grete Faremo [12:03:26]: Spørsmålet om endring i siviltjenesten er noe vi eventuelt vil komme tilbake til. Regjeringen har ikke tatt stilling til det spørsmålet.

Jeg har bare lyst til også å vise til at da Stortinget behandlet regjeringens forslag til langtidsplan for Forsvaret, lå den alminnelige verneplikten til grunn for det forslaget. For å være helt sikker og for å fjerne enhver tvil som er søkt skapt rundt en sammenheng mellom den militære verneplikten og den sivile verneplikten, finner jeg grunn til å gjenta: Den forbindelsen er ikke til stede. Så vil vi ha rik anledning til å diskutere om regjeringen skulle finne det riktig å legge fram et forslag knyttet til siviltjenesten senere.

Spørsmål 9

Fra representanten Henning Warloe til forsknings- og høyere utdanningsministeren:

«2011 er som kjent både Nansen-år og vitenskapsår. I tillegg er det tverrpolitisk enighet om at klimautfordringene representerer den største trussel menneskeheten står overfor. Det fremstår da som uforståelig at landets kanskje fremste forskningsinstitutt på klimaspørsmål, Nansen-senteret i Bergen, nå er det eneste forskningsinstitutt godkjent av Forskningsrådet som ikke har basisbevilgning fra staten.

Vil statsråden i Nansen-året benytte anledningen til å rette på dette misforholdet?»

Presidenten: Dette spørsmålet er overført til miljø- og utviklingsministeren som rette vedkommende. Spørsmålet er imidlertid utsatt til neste spørretime, da statsråden er bortreist.

Spørsmål 10

Presidenten: Dette spørsmålet, fra representanten Øyvind Korsberg til kulturministeren, vil bli besvart av ar-

beidsministeren på vegne av kulturministeren, som er bortreist.

Øyvind Korsberg (FrP) [12:04:38]: Jeg ønsker å stille følgende spørsmål:

«En huseier mistet huset og innboet sitt i brann like før jul i fjor. Eierens varslet ikke NRKs lisenskontor om tap av tv og fikk i januar krav om lisensavgift. Eierens synes dette er et svært urimelig krav siden tv-en gikk tapt i brannen. Årsaken til at eieren ikke varslet om tap av tv-en var at det var en rekke praktiske problemer som måtte løses med hensyn til jul og tap av hus. NRKs lisenskontor viser til at eier skulle ha gitt beskjed innen 31. desember om tap av tv.

Ser statsråden behov for å endre forskriften?»

Statsråd Hanne Inger Bjurstrøm [12:05:19]: La meg først si at jeg har all sympati og medfølelse med en familie som mister alt den eier og har i en brann. Spørsmålet representanten Korsberg stiller, er om det i lys av en slik hendelse er grunnlag for å revurdere reglene for innkreving av kringkastingsavgiften.

Det er allerede en lovhjemlet adgang i kringkastingsloven § 8-3 tredje ledd for NRK til å fritta helt eller delvis for kringkastingsavgift når særlige grunner tilsier det. Den samme bestemmelsen gir anledning til å klage vedtak gjort av lisensavdelingen inn for Medietilsynet. Jeg kan selvsagt ikke forkutere utfallet av en slik klage, men dagens avgiftssystem har altså en sikkerhetsventil som skal ivareta tilfeller der særlige grunner tilsier fritak.

Det er vanskelig å se for seg en detaljert regulering i forskrift som ivaretar alle individuelle hendelser der en normal reaksjon tilsier at det er grunnlag for fritak. Jeg mener derfor at en generell klageadgang er den mest praktiske ordningen. Dette er det altså mulighet til etter kringkastingsloven § 8-3 tredje ledd.

Øyvind Korsberg (FrP) [12:06:26]: Jeg takker for svaret. Vi er nok helt enige om at det er tragisk å miste både hus og hjem og sikkert også tv-en. Jeg har forståelse for at man ikke tenker på det når man melder fra.

Men i dette konkrete tilfellet har altså denne personen som har mistet tv-en, vært i kontakt med NRKs lisenskontor og ikke nådd fram. Det er mulig at det skal være en lang søkerprosess for å kunne få bortfall fra dette kravet, men det har åpenbart ikke skjedd i dette tilfellet. Da er spørsmålet mitt til statsråden, som viste til at man på særskilt grunnlag har mulighet til å klage til Medietilsynet: Er klageadgangen enkel nok?

Statsråd Hanne Inger Bjurstrøm [12:07:29]: Jeg kjenner ikke detaljene i denne enkeltsaken. Kulturministeren kjenner den i utgangspunktet og i hovedsak gjennom medieomtale. Her er det altså gitt anledning til å klage vedtak gjort av lisensavdelingen inn for Medietilsynet. Jeg har ikke noe grunnlag for å si at det er noe mer kronglete og vanskelig enn de klagereglene som normalt gjelder for denne type saker.

Øyvind Korsberg (FrP) [12:07:59]: Da skal jeg si-tere litt fra det som har stått i media om denne saken. I et intervju med en avdelingsleder for lisenskontoret sies følgende:

«Vi har ingen formildende omstendigheter. Det er et innarbeidet prinsipp. TV-lisensen er en statlig avgift, og det er forskriftsbestemt at den må sies opp før en ny termin begynner om kunden skal slippe å betale for terminen.»

Med andre ord: De viser til lover, regler og paragrafer, og man kommer heller ikke med opplysning om at man kan gjøre det enklere og slippe å betale. Andre selskap som Canal Digital og Telenor og en rekke andre private aktører viser stor forståelse når noen har kommet opp i en slik vanskelig situasjon, men det gjør altså ikke NRKs lisenskontor.

Da må jeg igjen utfordre statsråden: Synes statsråden det er behov for å oppmyke informasjonsplikten for dem som har behov for å klage?

Statsråd Hanne Inger Bjurstrøm [12:09:09]: Jeg legger til grunn at man blir gjort oppmerksom på at man har en rett til å klage. Det følger av forvaltningsloven at man skal gi opplysninger om adgangen til å klage når man ikke får medhold. Det legger jeg til grunn at også skjer her.

Det er slik at man har en plikt til å betale tv-lisens. Det er en mulighet for å ta særlige hensyn. Den bestemmelsen har jeg vist til, og den åpner for det. Jeg legger til grunn at vedkommende klager og får klagen behandlet på riktig og vanlig måte av NRK og Medietilsynet. Utover det har jeg ingen kommentarer til hvorvidt klagereglene er tungvinte. Så vidt jeg forstår, er det ikke forsøkt klaget i det hele tatt i denne saken ennå.

Spørsmål 11

Robert Eriksson (FrP) [12:10:09]: Jeg tillater meg å stille følgende spørsmål til arbeidsministeren:

«Ifølge flere oppslag i Dagbladet uke 6 2011 fremkommer det at ansatte som jobber om bord i fly og helikopter, har stor og økende arbeidsmiljøbelastning. Per dags dato har Norge ikke gjort vibrasjonsforskriften gjeldende for flygende personell, selv om det er ingenting som tyder på at det er mindre helseskadelig med vibrasjon i lufta enn andre steder.

Vil statsråden sørge for at vibrasjonsforskriften blir gjort gjeldende også for flygende personell?»

Statsråd Hanne Inger Bjurstrøm [12:10:45]: Det korte og enkle svaret på spørsmålet fra representanten Eriksson er ja. I dag er det slik at bare fire forskrifter til arbeidsmiljøloven gjelder for sivil luftfart, og vibrasjonsforskriften er ikke blant disse.

Den 3. februar i år sendte Arbeidstilsynet, i samråd med Luftfartstilsynet, på høring et forslag om at alle forskrifter etter arbeidsmiljøloven skal gjelde for flygende personell i sivil luftfart, herunder vibrasjonsforskriften. Arbeidsmiljøet til besetningsmedlemmer i sivil luftfart har

risikoforhold som bør ivaretas på lik linje med andre bransjer.

Når det gjelder vibrasjonsforskriften, foreslås det en dispensasjonsadgang. Forskriften gjennomfører et EU-direktiv. Etter direktivet kan det gjøres unntak for luftfart dersom dagens teknologi og særlige forhold gjør det umulig å overholde disse grenseverdiene. Det foreslås derfor at Luftfartstilsynet i særlige tilfeller kan gi dispensasjon dersom andre tiltak iverksettes, f.eks. reduksjon av eksponeringstid, dvs. kortere tid utsatt for vibrasjon.

Høringsfristen er 6. mai. Jeg gjør for ordens skyld oppmerksom på at tilsynsansvaret for arbeidsmiljøet for flygende personell i sivil luftfart ligger i Luftfartstilsynet, som er underlagt samferdselsministerens ansvarsområde.

Robert Eriksson (FrP) [12:12:02]: For det første må jeg si at jeg blir veldig glad – og jeg liker – når en statsråd kommer til Stortinget og svarer såpass klart ja på spørsmål. Det setter jeg stor pris på. Jeg synes det er veldig bra at statsråden har tatt tak i dette problemet – og fått det ut på høring.

Men så vet vi at ting tar tid. Det er stort sett bare én helikoptertype som er av en slik karakter at man bryter vibrasjonsforskriften. Da blir spørsmålet mitt todelt: Vil statsråden sørge for at denne typen ikke får unntaksbestemmelser med tanke på forskriften, og når kan vi forvente at forskriften blir gjort gjeldende?

Statsråd Hanne Inger Bjurstrøm [12:12:59]: Som jeg sa i mitt svar, har jeg altså dette ute på høring. Det er høringsfrist fram til 6. mai. Som jeg også sa, er det gjennom at dette er en EU-forskrift, åpnet adgang for noen dispensasjoner. Det har vi ikke gått nærmere inn på i høringsbrevet, men dette er noe vi må konkretisere etter hvert når vi skal lage forskriften. Jeg tar med meg det innspillet til representanten i de vurderingene vi skal gjøre. Jeg er dessverre ikke forberedt på å gi et eksakt tidspunkt nå for når forskriften skal være på plass, men vi skal gjøre det så raskt som mulig.

Robert Eriksson (FrP) [12:13:40]: Et annet problem er det som går på tilsynet. Vi kjenner jo til at tidligere hadde Arbeidstilsynet tilsyn med flygende personell. Det ble i 2010 overført til Luftfartstilsynet. Ifølge de undersøkelser som har kommet frem i media, uttalelser fra bl.a. fagforeningen Parat, viser det seg at det bare er én person som jobber med arbeidsmiljø i Luftfartstilsynet. Man stiller en del spørsmål med tanke på kompetansen.

Synes statsråden at kompetansen på arbeidsmiljø som ligger i Luftfartstilsynet, er tilfredsstillende? Og vil statsråden eventuelt vurdere å flytte dette ansvaret tilbake til Arbeidstilsynet igjen? Den 12. august i fjor inngikk Arbeidstilsynet og Luftfartstilsynet en samarbeidsavtale fordi man manglet kompetanse. Det må jo være mer riktig å plassere tilsynet i det organet som har kompetansen. Vil statsråden gjøre noe aktivt for å flytte det tilbake igjen?

Statsråd Hanne Inger Bjurstrøm [12:14:44]: Det er en sammensatt vurdering som ligger bak det at man har

den tilsynsinndelingen man har. Det er mange grunner som kan peke både i den ene og andre retning, og årsaker til at man flyttet dette til Luftfartstilsynet.

Jeg legger til grunn at Luftfartstilsynet og Arbeidstilsynet her samarbeider på en god måte. Jeg tror også at vi nettopp gjennom det forskriftsarbeidet vi gjør nå, vil se at det skal fungere på en god måte. Så jeg har ikke noen planer om å gjøre det nå, nei.

Spørsmål 12

Presidenten: Dette spørsmålet, fra representanten Bent Høie til arbeidsministeren, vil bli besvart av justisministeren som rette vedkommende.

Bent Høie (H) [12:15:37]: «Høyre ba regjeringen i 2008 å endre kravet til underhold, slik at dette kom opp på et mer realistisk nivå. Dette stemte regjeringspartiene mot. Arbeiderpartiets integreringsutvalg mener derimot dette er en god idé, og tok det opp blant sine forslag forrige onsdag.

Vil regjeringen nå snu i denne saken, og støtte Høyres forslag?»

Statsråd Grete Faremo [12:16:04]: Regelverket om det skjerpede underholds kravet er nylig innført, og regjeringen er opptatt av å følge praksis nøye for å se om det er behov for endringer.

Departementet har bedt UDI rapportere effektene av ny lovgivning på særskilte områder, herunder effekten av underholds kravet. Vi følger derfor nøye med på praktiseringen av det nye regelverket og vurderer fortløpende om det er behov for endringer.

Departementet vil bl.a. med grunnlag i rapporteringen fra UDI foreta en gjennomgang av underholds kravet. Hva som vil bli resultatet av denne gjennomgangen, er det for tidlig å si noe om nå.

Bent Høie (H) [12:16:51]: Hva er det som vil være kriteriene for hvordan regjeringen vurderer om det skjerpede underholds kravet er vellykket eller ikke? Jeg oppfatter at Arbeiderpartiets integreringsutvalg allerede nå har slått fast at dagens nivå er for lavt. Det må jo da bety at de er enig med Høyre i at et høyere underholds krav vil bedre integreringen i det norske samfunnet gjennom at en da får en ekstra sterk motivasjon for å delta i arbeidslivet.

Er det den type kriterier også regjeringen vil legge til grunn når man vurderer om et forhøyet underholds krav er vellykket?

Statsråd Grete Faremo [12:17:39]: Integrerings spørsmål er viktige, og jeg er glad for at disse spørsmålene også er fulgt opp grundig og nøye i flere partier. For Arbeiderpartiets vedkommende vil vi ha en grundig prosess, og dette vil være en av hovedsakene på partiets landsmøte.

Når det gjelder regjeringen, følger vi opp de nye reglene og ber som sagt UDI rapportere effektene av dette på flere områder. Det vi følger, er ikke bare utslaget av nytt nivå, men også eventuelle spesielle utslag, ikke minst

med tanke på situasjonen for barn og familier med barn og også for studenter, som kan være i en mer dynamisk livssituasjon enn kravene til underhold egentlig bygger på.

Presidenten: Representanten Bent Høie, til oppfølgings spørsmål?

Representanten Høie ønsker ikke ordet til oppfølgings spørsmål, og vi går da videre til neste spørsmål.

Spørsmål 13

Fra representanten Harald T. Nesvik til fiskeri- og kystministeren:

«I forbindelse med oppfølgingen av regelverket knyttet til lov om Norges økonomiske sone utarbeides det en svarteliste over fartøy som er uønsket i norsk sone. Dette er et meget godt og nødvendig tiltak. Denne listen er imidlertid innrettet slik at det kun er fartøyets navn og historikk som føres, og ikke rederiet og hvem som eier det. Dette medfører at et rederi med flere båter kan fiske i norsk sone med en annen båt eller en ny båt.

Vil statsråden vurdere å utvide antallet opplysninger som skal registreres?»

Presidenten: Dette spørsmålet er utsatt til neste spørretime, da statsråden er bortreist.

Spørsmål 14

Linda C. Hofstad Helleland (H) [12:19:01]: «Det statlige barnevernet har hatt en øking i antall ansatte fra 2005 til 2009 på om lag 40 pst. Samtidig viser forskning at ansatte i barnevernet opplever det statlige barnevernet som et tungrodd byråkrati. Statsråden gjentar til stadighet at pengene i barnevernet skal komme barna til gode når det forklares hvorfor de private aktørene nedprioriteres.

Hvilke grep tar statsråden for å redusere byråkratiet i det statlige barnevernet og frigjøre disse midlene slik at de kommer barna til gode?»

Statsråd Tora Aasland [12:19:43]: De fleste ansatte i Barne-, ungdoms- og familieetaten, Bufetat, som er den største delen av statlig barnevern, arbeider direkte med barn. De jobber i barnevernsinstitusjoner, i omsorgssentre for enslige mindreårige asylsøkere og med familievern, fosterhjem og hjelpetiltak i hjemmet.

Det er riktig at antall ansatte i Barne-, ungdoms- og familieetaten har økt siden etableringen i 2004. En av grunnene til denne veksten er at det har vært en jevn økning i antallet barn og unge som mottar hjelp fra det statlige barnevernet.

I samme periode har også etaten blitt tilført nye oppgaver. Bufetat har bl.a. overtatt ansvaret for enslige mindreårige asylsøkere under 15 år. En økning på 425 årsverk i regionene i perioden 2007–2010 er knyttet til etablering og drift av omsorgssentre. Dette utgjør 60 pst. av den samlede økningen av antall årsverk i etaten siden 2007. Etaten

har også blitt tilført 80 årsverk ved overtakelsen av andrelinjetjenesten ved barnevernet i Trondheim. I tillegg har etaten overtatt forvaltningen av flere tilskuddsordninger, og den har også overtatt oppgaver fra Helsedirektoratet.

Regjeringens satsing på økt kvalitet i det statlige barnevernet har selvsagt ført til flere ansatte. Det er det man trenger når man skal sikre kvalitet. Ved søknader om barnevernstiltak stilles det krav til skriftlige utredninger og begrunnelser for tildeling av tiltak. Det er innført godkjenningsrutiner og rutiner for håndtering av uønskede hendelser, som overgrep, tvangsbruk osv. Dette er nødvendig for barnas rettssikkerhet i barnevernet, og for dokumentasjon f.eks. ved klager og erstatninger.

En analyse som ble gjennomført ved Frischsenteret i 2010, viser at effektiviteten i det statlige barnevernet ikke er lavere enn i annen statlig tjenesteproduksjon, som f.eks. spesialisthelsetjenesten – snarere tvert imot. Men jeg vil selvsagt understreke at vi hele tiden må arbeide for å oppnå en så effektiv administrasjon som mulig.

Ett av oppdragene i evalueringen av det statlige barnevernet, som departementet nå har igangsatt, skal derfor belyse hvorvidt reformen har ført til mer eller mindre sentralisering av makt, byråkratisering, dobbeltarbeid og administrasjon. Dette er vi også opptatt av. Vi ber også om å få vurdert om reformen har ført til lengre og mer kompliserte beslutningsprosesser. Evalueringen vil dessuten omfatte ansvars- og oppgavefordelingen mellom statlig og kommunalt barnevern, og her vil det foreligge en samlet evalueringsrapport våren 2012.

En effektiv organisasjon arbeider kontinuerlig for å utnytte sine tilgjengelige ressurser på en best mulig måte. For å fremme fleksibilitet og omstilling i etaten har departementet derfor i tildelingsbrevet for 2011 satt krav til Bufetat om at antallet administrative stillinger ikke skal øke. Men jeg vil framheve at vi trenger stillinger for å gjøre jobben, vi trenger mennesker med god kompetanse for å gjøre jobben, og det er den viktigste grunnen til at det selvsagt har vært en vekst i Bufetat.

Linda C. Hofstad Helleland (H) [12:22:46]: Jeg takker statsråden for svaret.

Høyres bekymring er at for mye av den barnevernsfaglige kompetansen i kommunene nå er blitt flyttet over til det statlige barnevernsbyråkratiet. Og vår bekymring er at det hjelper ikke så mye for barna at det sitter flere her i Oslo og fyller ut papirer når det ikke er dyktige barnevernsmedarbeidere ute i kommunene til å ta seg av dem og følge dem opp før det er for sent. Det vi hører fra mange i barnevernet i kommunene, er at det er mer attraktivt å jobbe i etaten. Lønnen er bedre, og det er større utfordringer. Det vi ser nå, er at ute i kommunene er barnevernet veldig sårbart. Hva vil statsråden gjøre, før evalueringen er ferdig, for at vi kan heve den barnevernsfaglige kompetansen ute i kommunene, der barna bor?

Statsråd Tora Aasland [12:23:52]: Det enkle svaret på det er den bevilgningen som regjeringen har gitt for budsjettåret i år, hvor vi faktisk har gitt penger til bortimot 400 nye stillinger, på toppen av det kommunene hadde fra

før. Og dette er det jeg tror kommunene faktisk kan svelge. Vi trenger stillinger, vi trenger folk med kompetanse, også der.

Og så vil jeg si at det er ikke riktig å si at vi har overført fra det kommunale til det statlige. Nå ønsker vi at det statlige skal fungere godt, og så styrker vi det kommunale. Det er heller ikke riktig at alt det statlige Bufetat ligger i Oslo. Det er basert på regional behandling rundt omkring i landet, og de er svært mye ute, ikke minst fordi de har et ansvar for omsorgssentrene, for fosterhjem og også for familievern rundt omkring. Så disse menneskene som er i den statlige delen, gjør en kjempegod jobb. Mitt mål er å få både det kommunale og det statlige til å fungere bedre sammen. Derfor gjør vi nå flere ting: evaluerer det statlige – eller evaluerer hele – og styrker det kommunale.

Linda C. Hofstad Helleland (H) [12:25:02]: Jeg deler statsrådens vurdering av at vi må få både det statlige og det kommunale barnevernet til å fungere bedre. Men jeg synes nok ikke at statsrådets svar på disse utfordringene er så enkelt, for vi så sist uke at kommunene etterspør nesten dobbelt så mange stillinger som det regjeringen la inn i budsjettet for 2011. Høyre foreslo i forbindelse med statsbudsjettet for 2011 nesten en dobling i forhold til det regjeringen la frem, og vi er veldig bekymret for at det heller ikke er nok stillinger ute i kommunene. Derfor ønsker jeg å spørre statsråden om vi kan forvente at dette blir rettet opp når revidert budsjett legges frem til våren, at det blir en oppjustering, sånn at kommunene kan få tilgang på de stillingene de føler at de trenger – noe vi nå har sett kommer veldig klart til syne gjennom disse søknadene.

Statsråd Tora Aasland [12:26:06]: Jeg synes det er ganske utrolig at representanten her klarer å vri en positiv satsing til noe negativt. Her har vi altså gått ut med penger til rundt 400 stillinger. Ja, kommunene sier at de trenger mer, og vi er jo ikke ferdig med dette. Dette er en viktig begynnelse, som vi selvfølgelig kommer til å videreføre i kommende års budsjetter. Men det som er viktig her, er at vi nå får den kompetansen inn i de kommunale barnevernene, samtidig som vi beholder det statlige. Høyres oppskrift er å redusere det statlige. Det ville være katastrofalt, vil jeg si, for alt som har med både institusjons- og fosterhjemsplassing å gjøre, og det ville gå mest ut over de svakest av barnevernsbarna. Vi ønsker å gjøre begge deler. Jeg er selvfølgelig glad for Hofstad Hellelands engasjement her. Det er viktig for diskusjonen, men det er også viktig å være redelig om hva som faktisk blir gjort. Og her har vi satset. Regjeringen har satset med stillinger på det kommunale barnevernet – øremerkede stillinger – og det er en satsing som kommunene har tatt godt imot. De vil gjerne ha mer, men de er selvfølgelig glad for det de har fått.

Spørsmål 15

Trond Helleland (H) [12:27:26]: Jeg har følgende spørsmål til barne-, likestillings- og inkluderingsministeren:

«Erna Solberg innførte som kommunalminister språkkartlegging av fireåringer. Prosjektet ble administrert av Integrerings- og mangfoldsdirektoratet og het Språk 4. I 2009 ble Språk 4 avvirket. Dette har Høyre ved en rekke anledninger, senest under høstens budsjettbehandling, foreslått å videreføre og videreutvikle. Nå har Arbeiderpartiets integreringsutvalg tatt opp igjen ideen om språkkartlegging av fireåringer.

Når og hvordan tenker regjeringen seg å følge opp dette forslaget?»

Statsråd Tora Aasland [12:28:00]: I perioden 2006–2009 ble det gjennomført forsøk med bruk av språkkartleggingsverktøyet Språk 4 på helsestasjonens fireårskontroll. Hensikten var å få en mer systematisk språkkartlegging på helsestasjon av alle fireåringene, slik at barn med dårlige språkferdigheter skulle fanges opp så tidlig som mulig. Gjennom forsøket skulle man utvikle gode metoder og samarbeidsformer for å sikre en god oppfølging av disse barna.

Forsøket ble gjennomført i tolv kommuner med stor innvandrerbefolkning. Over 40 000 fireåringer ble kartlagt. Om lag 10 000 av disse var minoritetsspråklige. Samtidig hadde flere andre kommuner valgt å ta i bruk Språk 4. Blant de 258 kommunene og bydelene som oppga at de hadde tiltak for språkkartlegging ved helsestasjoner, var det per februar 2008 66 pst. som allerede benyttet Språk 4.

Forsøket ble evaluert i 2008. Evalueringen konkluderte med at Språk 4 er velegnet for kartlegging av språkutvikling hos barn med norsk som morsmål. Utfordringene i arbeidet har særlig vært knyttet til kartlegging av flerspråklige barns morsmål og bruk av tolk, tverrkulturell kompetanse i møte med foreldre til flerspråklige barn, og etablering av gode samarbeidsrutiner mellom helsestasjon, barnehager og ulike oppfølgingstjenester. Evalueringen anbefalte at Språk 4 tas i bruk ved alle landets helsestasjoner.

Forsøket er fulgt opp gjennom at det i løpet av 2009 ble utprøvd modeller for overføring av kunnskap og erfaringer til kommuner som ikke hadde vært med i forsøket. Det ble utviklet opplegg for bedre språkkartlegging, viderehenvisning og oppfølging av barn med mangelfulle norskkunnskaper. Flere faglige ressurspersoner har arbeidet som veiledere i forhold til kommunene, og har bistått med råd og veiledning.

Bruk av Språk 4 er nå i stor grad innarbeidet i de ordinære rammene for fireårskontrollen. Integrerings- og mangfoldsdirektoratet, IMDi, har laget en guide for hvordan nye kommuner kan ta i bruk kartleggingsverktøyet, og Helsedirektoratet anbefaler bruk av Språk 4 i sine retningslinjer.

Det er blitt utviklet opplæringsopplegg for helsepersonell ved fem universiteter og høyskoler rundt i landet, slik at de kan få et bedre grunnlag for å bruke verktøyet. Opplæringen skal også bidra til at helsepersonellet blir bedre til å veilede foreldrene og til å bidra til et godt tverrfaglig samarbeid i kommunen i oppfølgingen av barnet. Flere høyskoler har nå tatt bruk av Språk 4 inn i utdanningen for helsesøstre. Så her er vi i full gang med oppfølgingen!

Trond Helleland (H) [12:30:29]: Det er jo godt å høre at statsråden føler at her skjer det noe. Men da er det jo litt merkelig at både Høyre og nå også Arbeiderpartiet må presisere – Høyre gjennom merknader, og forslag i Stortinget, og Arbeiderpartiet gjennom sitt utvalg – at dette faktisk skal skje. Jeg stilte spørsmål til statsråd Lysbakken om dette i budsjettdebatten 11. desember 2009. Han ga omtrent det samme svaret som statsråden ga nå, og viste til at 66 pst. av norske kommuner drev med dette arbeidet, osv.

Spørsmålet er jo om staten har abdisert i dette arbeidet, om det nå er overlatt til kommunene ene og alene å følge opp dette, og om det faktisk er sånn at staten sier at her får kommunen ta ansvar, og her får kommunen rydde opp. Jeg etterlyser en mer offensiv integreringspolitikk fra departementet og fra staten. Vil statsråden bidra til at alle kommuner faktisk får gjennomført dette opplegget, og får støtte til det?

Statsråd Tora Aasland [12:31:33]: Staten har definitivt ikke abdisert i dette spørsmålet, og jeg kan med stor ro si at dette følger vi aktivt opp, ikke bare overfor IMDi – altså direktoratet – men også gjennom f.eks. de universitetene og høyskolene som har dette på sitt program i utdanningen av personell, f.eks. helsesøstre. Her er det gjort et forsøk, med vellykkede resultater, og den viktigste måten å gjøre det på da er jo å implementere det forsøket og lage veiledere og anbefalinger slik at nye kommuner kan ta det i bruk.

Det kan hende at det er nødvendig med enda mer trøkk og press for å få flere kommuner til å ta dette aktivt i bruk, så vi skal selvfølgelig alltid vurdere den type muligheter. Men jeg vil bestemt avvise at staten har trukket seg tilbake her. Her er det viktig også i denne saken med et samspill mellom staten og statens ulike institusjoner og utdanningsmuligheter, og kommunene.

Trond Helleland (H) [12:32:25]: Det er jo bra at statsråden tror at det skjer mye på dette området, og viser til universitetene osv. Men det som jo egentlig er utfordringen her – språkkartleggingen er viktig – er jo oppfølgingen. Det er den som er avgjørende. Hva skal skje når en avdekker manglende norskkunnskap? Er det da barnehageplass, er det språkopplæring? Hva slags tiltak settes inn, og hvilke mål har statsråden for dette? Skal det være en målsetting at alle skal kunne godt norsk når de starter på skolen, eller er det noen måltall for dette?

Jeg føler at så langt har departementet lent seg tilbake med hensyn til de tiltakene som Erna Solberg satte i verk med språkkartlegging, og sagt at dette var en grei forsøksordning, nå får kommunene ta ansvar selv. Men det er jo den videre oppfølgingen som er helt avgjørende. Hvordan følges dette opp overfor det enkelte barn og den enkelte familie som har barn med manglende norskkunnskaper i norsk?

Statsråd Tora Aasland [12:33:33]: Jeg vil igjen presisere at dette er et ansvar som selvfølgelig staten også

føler – som jeg sa i stad – gjennom de institusjonene som staten har ansvar for.

Det er selvfølgelig komplisert å vite hvordan man skal følge opp eksakt, fordi det kartleggingen – som er et helt nødvendig grunnlag for å komme med videre tiltak – viser, er, som jeg sa i mitt svar, at det er utfordringer knyttet til flerspråklige barns bruk av tolk, f.eks., og morsmål i ulike situasjoner. Det er utfordringer i forhold til tverrkulturell kompetanse når man møter foreldre til slike barn. Derfor må tiltak for oppfølging nødvendigvis være noe mer nyansert og mangfoldig.

Men jeg er selvfølgelig opptatt av at vi har debatter. Det er jo veldig bra å få tilkjenning dette fra opposisjonspartiene i Stortinget. Det kommer til i andre partier – det ble vist til Arbeiderpartiets integreringsutvalg – å foregå en debatt. Så jeg ser jo fram til at vi kanskje kan få et enda bedre grunnlag for de tiltakene, og at tiltakene, i tillegg til det som gjøres i dag, kan bli enda bedre målrettet mot disse gruppene.

Spørsmål 16

Bjørn Lødemel (H) [12:34:51]: Eg har følgende spørsmål til barne-, likestillings- og inkluderingsministeren:

«Tidlegare kommunalminister Erna Solberg innførte i 2004 introduksjonsprogrammet for innvandrere. Programmet har vore ein suksess, og norskopplæringa har vore avgjerande for det. Programmet har i dag 300 timar med såkalla plikt-og-rett-timar. Høgre har ved fleire høve føreslege å utvide talet med timar, men har ikkje fått støtte for det frå regjeringa. Arbeidarpartiet sitt integreringsutval støttar no Høgre sitt syn.

Vil regjeringa no stille seg bak Høgre sitt ønske om fleire norsktimar for deltakarane på introduksjonsorninga?»

Statsråd Tora Aasland [12:35:11]: Regjeringa har starta arbeidet med å auke timetalet for dei som har rett og plikt til opplæring i norsk og samfunnskunnskap. I høyringsbrev av 25. juni 2009 vart det fremja forslag om å auke timetalet frå 300 til 600 timar, 550 timar norskopplæring og 50 timar opplæring i samfunnskunnskap.

Gode ferdigheiter i norsk er ein viktig føresetnad for å kunne delta i arbeidslivet og i samfunnet. Vi må leggje til rette for ei god opplæring, slik at innvandrere kan bruke den kompetansen dei har med seg, og skaffe seg ny kompetanse. Opplæringa må ha eit omfang, slik at den einskilde kan få grunnleggjande kunnskapar i norsk og om det norske samfunnet. Utvidinga av timetalet innvandrere har rett og plikt til, må ein òg sjå i samheng med innføring av obligatoriske avsluttande prøvar. Framlegg om innføring av obligatoriske prøvar vart fremja i same høyringsbrev 25. juni 2009. Når deltakarane må gå opp til avsluttande prøve, må dei ha rett til så mykje opplæring at mange kan bestå prøven. Dei som ikkje kan bestå prøven etter 600 timar, vil kunne få inntil 2 400 fleire timar der-

som dei treng det. Den totale timeramma er raus, og nesten alle vil kunne lære grunnleggjande norsk innanfor den ramma.

Departementet arbeider med vidare oppfølging her, og det er for tidleg å slå fast når den utvida opplæringa vil bli gjennomført.

Bjørn Lødemel (H) [12:36:56]: Takk for svaret.

Arbeiderpartiet sitt integreringsutval er stort sett ein blåkopi av Høgre sitt stortingsvalprogram. Høgre ser på det som ei anerkjenning av den politikken vi har på dette området.

Det er også verdt å merke seg at Jonas Gahr Støre har blitt skulda for å vere Høgre-mann. Ved framlegget til Støre-utvalet har vi vel fått ei stadfesting av det.

Enkelte grupper arbeidsinnvandrarar har rett til norsk-opplæring. Polakkar og andre er viktige ressursar for landet vårt. Høgre ønskjer å tilby norskopplæring òg til arbeidsinnvandrarar. Vil statsråden støtte eit slikt forslag frå Høgre?

Statsråd Tora Aasland [12:37:40]: Jeg kan forsikre om at dette er et arbeid som regjeringen tar på fullt alvor. Det er også interessant at man har fått et framlegg fra Arbeiderpartiet om saken, men det får foreløpig bli en intern prosess i Arbeiderpartiet, selvfølgelig.

Det vi har allerede nå når det gjelder norskopplæring for voksne innvandrere, er, som det blir sagt, rett og plikt i ulike sammenhenger for ulike grupper. Det er som sagt en diskusjon i regjeringen om både timetall og avsluttende prøver. Jeg vil derfor komme tilbake til Stortinget med opplysninger om dette når vi har avklart det nærmere. Det blir høyst sannsynlig i forbindelse med budsjettet for neste år.

Bjørn Lødemel (H) [12:38:21]: Eg takkar for positive svar.

Vi har mange gode tiltak, og Høgre har vist til fleire av dei tiltaka her i dag. Høgre er utolmodig etter å få gjennomført ein politikk også på dette området.

Mitt spørsmål til statsråden er difor: Korleis vil dette bli innarbeidd i komande statsbudsjett frå regjeringa? Kva ønskjer ein å prioritere der?

Statsråd Tora Aasland [12:38:46]: Inkluderings-spørsmål og norskopplærings-spørsmål er viktige saker for denne regjeringen. Jeg har for min del, som vikarierende statsråd for det området, nå et viktig ansvar for å kjempe for dette i enhver budsjettssammenheng. Men jeg er helt sikker på at jeg har god oppslutning om denne type tiltak i regjeringen. Det som er viktig for oss nå, er å diskutere timetallet – om de 300 timene pluss det som det er muligheter for i dag, er tilstrekkelig, om det når de gruppene som det bør nå, og på hvilken måte vi skal ha avsluttende prøver.

Det er flere og flere som tar avsluttende prøver nå, og som dermed får en dokumentasjon på sine språkkunnskaper. Dette er meget viktige integreringstiltak som står høyt på min dagsorden.

Spørsmål 17

Per-Kristian Foss (H) [12:39:48]: Mitt spørsmål til statsråden lyder slik:

«Høyre har tidligere foreslått å innføre språktest i forbindelse med statsborgerskap. Nå ser vi at Arbeiderpartiet tar forslaget til Høyre opp igjen.

Hvordan vil regjeringen følge opp Høyres forslag om språktester?»

Statsråd Tora Aasland [12:40:05]: Vi skal ha en norskopplæring av høy kvalitet, som gir deltakerne gode norskkunnskaper. Derfor er det viktig at samfunnet får god dokumentasjon på hvordan norskopplæringen fungerer. Obligatoriske avsluttende prøver vil kunne bidra til dette. Et slikt krav vil understreke samfunnets forventning om at innvandrere skal lære norsk, og at norskkunnskaper er en viktig forutsetning for videre deltakelse i yrkes- og samfunnsniv. Det er også viktig for den enkelte å kunne dokumentere sine norskkunnskaper. Innvandrere må dokumentere sine kunnskaper i norsk i mange sammenhenger, og forskjellige etater og instanser har egne kartleggings- og opptaksprøver. Målsettingen med innføring av en obligatorisk avsluttende prøve bør være at prøven skal få slik status og legitimitet at bruken av egne kartleggings- og opptaksprøver i ulike sammenhenger reduseres. Arbeidsgivere skal bli kjent med og kunne stole på de avsluttende prøvene ved sine tilsetninger.

På bakgrunn av dette har departementet i sitt høringsbrev av 25. juni 2009, som jeg også nevnte i forbindelse med forrige spørsmål, foreslått å innføre obligatoriske avsluttende prøver i norsk. Etter forslaget vil alle deltakere som er omfattet av både retten og plikten til opplæring i norsk og samfunnskunnskap, få en plikt til å gå opp til en avsluttende prøve.

Så er det viktig å si at departementet arbeider videre med oppfølgingen av dette forslaget. Jeg kan heller ikke nå – i likhet med svaret på forrige spørsmål – si noe eksakt om tidspunktet for en eventuell innføring.

Per-Kristian Foss (H) [12:41:32]: Jeg takker statsråden for svaret. Jeg legger vekt på den positive siden ved det, nemlig at statsåren betonte obligatoriske prøver ved flere anledninger. Det er jeg glad for, fordi det innebærer en linje som Høyre kan dele, nemlig å stille krav som et ledd også i integreringspolitikken. Det tror jeg mange innvandrere vil kjenne seg igjen i.

Spørsmålet nå var vel mer direkte knyttet til om språktester, som jo er en variant av en obligatorisk prøve, kan knyttes til statsborgerskapet. Statsborgerskap skal tas på alvor. Selv om de seremonier som nå er innført, ikke er obligatoriske, tror jeg veldig mange oppfatter dem med det største alvor. En språktest vil være en naturlig del av en forberedelse til en slik viktig seremoni.

Jeg vil bare høre om statsråden er av den oppfatning at det vil være naturlig å knytte en slik test til statsborgerskapet, siden statsråden har svart så positivt på spørsmål om obligatoriske prøver.

Statsråd Tora Aasland [12:42:37]: Det er en del av de vurderingene som må gjøres. Jeg kjenner godt de seremoniene som representanten refererer til, og ser på dem som veldig viktige og verdige seremonier for å få en bekreftelse på sitt norske statsborgerskap. Det å vise fram en dokumentasjon i forbindelse med en språkttest er, som jeg sa i svaret, vel så viktig for at arbeidslivet, arbeidsgiver og andre instanser i samfunnet kan få dokumentert at man har språket inne. Jeg har også lyst til å nevne at det er stadig flere som går opp til norskprøver. Det er tydeligvis en positiv utvikling i dette, og det er flere som består de skriftlige prøvene.

Jeg vil derfor legge vel så stor vekt på at dette er en positiv trend, en trend som kanskje først og fremst er ønsket i arbeidslivet. Men det å se det spesielt knyttet til statsborgerskap er en del av vurderingen som vi kommer til å gjøre i fortsettelsen av denne saken.

Per-Kristian Foss (H) [12:43:40]: Jeg takker igjen for svaret, men det blir veldig mange vurderinger. Nå har vi stilt tre spørsmål på rad om oppfølging av det største regjeringspartiets store offensiv for å betone integreringspolitikk. Vi har møtt den offensiven positivt. Men når et parti sitter i regjering, og til og med lar utenriksministeren lede utvalget, trodde jeg det lå litt mer politisk kraft bak dette enn at regjeringen skulle «vurdere». Er dette høyt prioritert, kunne man f.eks. på forrige spørsmål svart: Vi kommer tilbake i revidert budsjett. Det er den første muligheten regjeringen har, og høyt prioriterte saker skal man jo avgjøre først. Revidert ligger foran neste års budsjett, og krav til statsborgerskap er noe regjeringen kan stille uten videre.

Jeg mener statsråden omtalte 600 timer som en raus ordning. Da går det an både å innføre det og sette krav

til obligatoriske tester og prøver som et resultat av en slik ordning som statsråden iallfall omtalte som «raus».

Statsråd Tora Aasland [12:44:45]: Det er selvfølgelig en diskusjon om hvor mange timer dette skal være. Men det viktigste i denne saken er å konstatere at en prøve er nødvendig, og at det er stadig flere som faktisk går opp til prøver.

Så vet Foss like godt som noen andre at selv om ett parti i en koalisjonsregjering har fremmet en sak som vedkommende parti skal ha en viktig diskusjon om på sitt landsmøte, er det ikke nødvendigvis slik at det uten videre blir regjeringens politikk med én gang. Her må man gi prosessen noe tid. Men vi ser fra SVs side også positivt på det arbeidet som Arbeiderpartiet har gjort i sitt utvalg. Vi har kanskje noe annet syn på noen av de forslagene som er der – og kanskje noen synspunkter i tillegg. Men det vil komme fram når også regjeringen diskuterer dette.

Så jeg ser fram til en konstruktiv og god prosess, med både Arbeiderpartiets innspill og Høyres utålmodighet, i denne saken. Jeg er sikker på at vi kommer tilbake til Stortinget med et forslag – som vi er nødt til å vurdere, men som da vil bli mer presist.

Presidenten: Da er sak nr. 2 ferdigbehandlet.

Sak nr. 3 [12:45:51]

Referat

Presidenten: Det foreligger ikke noe referat.

Møtet hevet kl. 12.46.
